БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 6 (8838) ЯНВАРИИН 8 ЧЕТВЕРГ 1959 он

Сэн 20 мүнгэн

ТАСС-эй фотохронико.

Газар таряалангай гол зорилго

Партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд соо, КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүд соо хараалагдаһан коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ түсэбөөр зоригжоһон, зохёон байгуулхы эршэ хүсөөр түгэлдэр социалистическэ хүдөө ажахын ажалшад шэнэ, 1959 ондо, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ оробо.

Совет хүнүүд хаа хаанагүй КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнуудые тон ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр шудалжа, зүбшэн хэлсэжэ байна. Тэдэ материалнууд дотор хүдөө ажахые эрид дэбжээхын түлөө партиин, бүхы арадай табан жэлэй туршада хэһэн тэмсэлэй гайхамшагта үрэ дүнгүүд согсологдоод, хүдөө ажахын продуктнуудые саашадань бүри ехээр үйлэдбэрилхэ тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, хүдөө ажахын ажалшад Коммунистическэ партиингаа табиһан ехэ зорилгонуудые түргөөр дүүргэхын тула шэнэ арга боломжонуудые бэдэрэн олоно.

Ороохо таряанай ажахые саашадань дэбжээлгэ тон түрүүшын зорилго болоно. Тэрэ хадаа хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин эшэ үндэһэн гээшэ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо иигэжэ заагдана:

«Ерэхэ долоон жэлэй даабарита тоонуудай ёһоор, 1965 ондо орон доторoo ороохо таряанай валовой суглуулбарине 10—11 миллиард пүүд хүргэхын тула ороохо таряа үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлгэ хадаа хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар тон шухала зорилго гэжэ саашадаа тоолохо.

Ороохо таряа ехээр суглуулха хэрэгэй гол шухала, шиидхэхы үндэһэ һууринь гэбэл, ороохото ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлгэ болоно. Ерэхэ долоон жэл соо ороохо таряанай ургамалнуудай ургасые дунда зэргээр гектарай 3—4 центнерээр дээшэлүүлхэ бүхы арга нүхэсэлнүүд бии».

Ороохо таряа ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ парти онсо анхарал хандуулдаг байгаа, мүн саашадаашье хандуулха. Энэнь ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, ороохо таряа үйлэдбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлэнгүйгөөр мал ажалые амжалтатайгаар хүгжөөхын, техническэ ургамалнуудые ехээр таридаг болохын аргагүй. Эгээл иимэ ушар нэгэ хэды жэлэй саада тээ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй урда тээ үзэгдэһэн байгаа. Тэрэ үедэ ороохо таряа үйлэдбэрилгэ горьтойхоноор гээгдэжэ, хүдөө ажахын бусад шухала һалбаринуудай, илангаяа мал ажалай гээгдэлые тохёолдуулһан байгаа. Имагтал партиин, бүхы совет арадай баатарлиг хүсэ гаргаһанай ашаар энэ таарамжагүй байдал усадхагдаһан юм. Үнгэрһэн жэлдэ ороохо таряанай валовой суглуулбари 8,5 миллиард пүүд хүрөө. Тиихэдэ 1953 ондо 5 миллиард пүүдһээ үлүүхэн байгаа һэн. Үнгэрөөшэ намар гүрэн 3,5 миллиард пүүд ороохо таряа бэлэдхээ. Иимэ хэмжээнэй ороохо таряа манай орон оорынгоо бүхы түүхын үе соо абаагүй юм.

Ороохо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ хэрэгтэ шэнэ, боро газарые түйлай ехээр ашаглаһан ябадал тон шухала үүргэ дүүргээ. Партида харша Маленковой, Молотовой, Кагановичын, Булганинай болон Шепиловэй бүлэг хүдөө ажахын талаар партиин хараалһан гол шухала хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэжэ, шэнэ газарые ашаглалга гаргашаяа харюулхагүй юм гэжэ баталан харуулхые һэдээ һэн. Энэ худал хуурмаг үгыень бодото ажабайдал буруушаагаа. Шэнэ газарые ашаглалгада гаргаһан гаргашаяа харюулхаһаа гадна, гүрэн 18 миллиардһаа дээшэ түхэригэй сэбэр олзо абаһан байна.

Мүнөө полинуудай ургасые дээшэлүүлгэ ороохо таряа ехээр абахын гол шухала, шиидхэхы эшэ үндэһэниинь болоно. Долоон жэлэй туршада манай ороной колхоз, совхозууд ороохото ургамалнуудай ургасые дунда зэргээр гектарай 3—4 центнерээр ехэ болгохо ёһотой. Энэ зорилго бэрхэтэйшье, харюусалгатайшье һаа, дүүргэгдэхээр гээшэ. Манай орон баян арга боломжотой.

Ямар тиимэ арга боломжо бииб? Нэн түрүүн зүб севооборот нэбтэрүүлхэ, экономическа зоно бүхэнэй эрхэ байдалда, тус бүриин ажахы бүхэндэ таарамжатай газар таряалангай системэ байгуулха хэрэг болоно. КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй тогтоол соо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань мэргэжүүлхэ, таарамжатайгаар хубаарилан хүгжөөхэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай буртаг үбһэнтэй, хоротон болон үбшэнтэйнь эрид тэмсэхэ, үрэһэ хүрэнгэеэ һайжаруулха, үтэгжүүлгые үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал полинуудай ургасые дээшэлүүлхэ бата найдамтай арга нүхэсэл болоно. Ороной ороохото ургамалнуудые таридаг гол районууд болохо Сибирь болон Казахстан, Украина болон Хойто Кавказ, Поволжье, хара хүрьһэтэй центральна областьнууд болон Уралда полевой хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ болзорынь, шанарынь ехэ удхашанартай юм.

Хара хүрьһэтэй бэшэ газарай районуудта ургаса дээшэлүүлхэ, ороохо таряанай валовой суглуулбариие ехэ болгохо арга боломжо илангаяа ехэ. Гэбэшье хара хүрьһэтэйбэшэ газарай олон ажахынууд газар таряалангаа һайнаар эрхилжэ шаданагүй, үтэгжүүлгэ багаар хэрэглэнэ. Тиимэһээнь эндэ ургаса багаар абтадаг. Газар таряалангай юрэнхы хэмжээень дээшэлүүлхэ, үтэгжүүлгэнүүдые эзэн ёһоор хэрэглэхэ— иимэ хойшолуулашагүй зорилго эндэхи районуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдана.

Ороохо таряанай ажахые хүгжөөхэ үшөө нэгэ аша үрэ ехэтэй арга бии. Энэ хадаа кукуруза болоно. Кукурузые шадамараар ургуулха гээшэ ороохо таряанай асуудалые түргөөр шиидхэхэһээ гадна, мал ажалые хүгжөөхэ арга боломжо олгоно. Хэн кукуруза таринаб, тэрэ мяха, һү ехээр абаха, ниитынгээ ажахые түргөөр хүгжөөхэ, баян ажалта үдэртэй байха.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущев иигэжэ хэлээ һэн: «Ороной бүхы районуудта кукурузын хуурай ороохо үгэдэггүйнь зүб. Теэд кукурузые иимэ тарян болгохын тулада бэшэ, харин эшэ, набша намаань силос болгохо манда шухала ха юм. Харин силос дарахаар кукуруза Латвидашье, Чувашдашье, Сибириин элдэб нютагуудташье ургана бшуу. Тиимэ болохолоороо, оронойманай бүхы нютагуудта кукуруза ургуулжа болохо гээшэ. Хара таряанай ургадаг газартал ехэнхидээ кукурузашье эшэ, набшаһатай болотороо урган эдеэшэдэг байна».

Мүнөө манай бүхы орон КПСС-эй XXI съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө оролдожо байна. Энэ үедэ хүдөөгэй ажалшадай анхаралые хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэгдээгүй асуудалнуудта хандуулха гээшэ тон шухала. Колхоз, совхоз бүхэн ороохо таряа, техническэ ургамалнуудые, овощь болон хартаабха үйлэдбэрилгые ехэ болгохо, мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараалха ёһотой.

Краснодарай хизаарай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд һайн үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр ойрын жэлнүүдтэ ороохото ургамалнуудай ургасые ямар аргаар дээшэлүүлхэ тухайгаа зүбөөр шэнжэлэн хараалаа. Колхознигууд мүнөө, 1959 ондо ороохото ургамалнуудай ургасые дунда зэргээр гектар бүриин 4 центнерээр дээшэлүүлхэ гү, али гектар бүриин 36 центнер ороохо суглуулха гэжэ шиидээ.

Олониитын ургажа байһан эдэбхи үүсхэлые толгойлхо, хүдөө ажахын ажалшадые ходо урагшаа дабшаха эрмэлзэлгэтэйгээр хүмүүжүүлхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленум партийна, советскэ, профсоюзна, комсомолой организацинуудые уряалаа.

Партиин табиһан зорилгонуудые хүдөө нютагуудай ажалшадай нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргэхэнь дамжаггүй.

(«Правдын» январиин 6-най түрүү бэшэгһээ).

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

1959 ондо коллективнэ договорнуудые баталха тухай

1959 ондо коллективнэ договорнуудые баталха тухай ВЦСПС-эй Президиум тогтоол гаргаа.

Тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ: манай орон гайхамшагта үедэ ороод байна. 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые совет хүнүүд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэнэ. Хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд, алба хаагшад үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлгэдэ туһална, коммунизмын материально-техническэ база байгуулгада шиидхэхы шата бологшо долоон жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ өөһэдынгөө зохёохы хүсэлэл оролдолгые зорюулна.

1959 оной коллективнэ договорнуудые профсоюзай комитедүүд баталуулха ёһотой. Энэ хадаа ажахын-политическэ тон шухала хэмжээ-ябуулга болоно.

1959 оной коллективнэ договорнууд промышленностиин, транспортын, барилгын, хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта 1959 оной январь-февральда, совхозуудта, заһабарилгын-техническэ станцинуудта, машинно-тракторна станцинуудта—мартын 15 хүрэтэр, торф бэлдэдэг газарнуудта апрельдэ баталагдаха ёһотой. 100 хүнһөө үсөөн хүдэлмэришэдтэй предприяти, организацинуудта коллективнэ договорнуудые баталалгын таарамжатай, таарамжагүйень профсоюзуудай фабрично-заводской комитедүүд, месткомууд, захиргаанай хүтэлбэрилэгшэд тодорхойлхо, тиихэдээ предприятиин хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд болон алба хаагшадай һанамжые хараадаа абаха ёһотой гэжэ тогтоол соо саашадаа хэлэгдэнэ.

ВЦСПС-эй Президиум хадаа 1959 оной коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые шалгалга хангахыень, шэнэ коллективнэ договор тушаа дурадхалнуудые суглуулга предприятинуудай захиргаантай хамта үргэнөөр эмхидхэхыень профсоюзуудай организацинуудые уялгалаа. Тиихэдээ предприятинуудай арга боломжонуудые али болохоор элирүүлгэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, ажалай эрхэ байдалай, ажалшадые соёл культурын, ажаһуудалай талаар хангалгын дутуунуудые зайсуулгада хүдэлмэришэд, алба хаагшадай анхаралые хандуулха ёһотой.

Профсоюзуудай соведүүд, республикын, хизаарай, областной, фабрично-заводской комитедуүд болон месткомууд хадаа коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые үргэнөөр шалгуулха, тиихэдээ коллективнэ договорые дүүргэлгын дүнгүүд тухай предприятинуудай, профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлнүүдые предприятинуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай суглаанууд, конференцинүүд дээрэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ ёһотой.

(ТАСС).

КАРАГАНДЫН, ПАВЛОДАРАЙ ОБЛАСТЬНУУДТА ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНУУД БАРЮУЛАГДАБА

КАРАГАНДА, январиин 6. (ТАСС). Областьдо Ленинэй орден барюулгатай дашарамдуулагдан, партиин областной комитедэй, ажалшадай депутадуудай областной гүйсэдхэхэ комитедэй баярай заседани мүнөөдэр эндэ болоо. Энээндэ хүдөө ажахын түрүүшүүл, партийна организацинуудай түлөөлэгшэд, нютагай Соведүүдэй депутадууд хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Л. И. Брежнев областиин түлөөлэгшэдтэ Ленинэй орден барюулаад, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

ПАВЛОДАР, январиин 6. (ТАСС). 1958 ондо гүрэндэ 155 миллион пүүд таряа худалдаха социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө областьдо Ленинэй орден барюулгада зорюулагдаһан ажалшадай депутадуудай областной Соведэй, партиин областной комитедэй баярай заседани «Алюминстройн» Культурын ордон соо мүнөөдэр болоо.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр М. А. Суслов областиин түлөөлэгшэдтэ Ленинэй орден барюулаад, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округууд байгуулагдаба

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум РСФСР-эй Конституциин 25-дахи статьягай, «РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ Дүримэй» 26-дахи статьягай ёһоор РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин 825 округ 1959 оной январиин 6-най Указаараа байгуулаа.

(ТАСС).

Шэнэ газар эдлэгшэдтэ Ленинэй орден барюулагдаба

АКМОЛИНСК, январиин 6. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ Акмолинско областьдо Ленинэй орден барюулагдаба. Областиин ажалшад ороохо таряа ехээр абахын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ, түйлай ехэ илалта түйлаһанайнгаа түлөө энэ ордендо хүртэһэн байна.

Ажалшадай депутадуудай областной Соведэй, партиин обкомой баярай суглаан дээрэ ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, шэнэ газар эдлэһэн геройнууд сугларaa. Ороохо таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ талаар ехэ амжалта түйлаһанайнь түлөө, 1958 ондо 221 миллион 100 мянган пүүд ороохо гүрэндөө худалдажа, социалистическэ уялганuудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө тус областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншагдана. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. Г. Игнатов областиин түлөөлэгшэдтэ Ленинэй орден барюулаа.

НҮХЭД ХОНИШОД! ХОНИДОО ОЛООР ХЭНЗЭЛҮҮЛЖЭ, БҮХЫ ХУРЬГАДАА ГАРЗАГҮЙГӨӨР ТҮЛЖҮҮЛЭЭД, ХАРААЛҺАН ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЕ!

Эдэ хонишод үгэдөө хүрэбэ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) табан отарада түл абалга түлэг дундаа ябажа байна. Үнгэрэгшэ жэлэй эхинһээ хойшо хамта 3000 гаран хурьгад (түсэбынь 2777 толгой) абтаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Эрхим хонишон Рабдан Эрдынеевэй отарынхид шэнэ түл һайнаар абажа байнхай. 558 эхэ хониднoo 781 хурьган абтаба. Шударгы залуу хонишод Һамажап Эрдынеева, Дулмажап Будаева мэргэжэл шадабаряа арьбадхан, жэшээ абамаар хүдэлмэрилнэ.

— 1958 ондо 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абаха уялгатай аад, 153 хүргэбэбди,—гэжэ хонишон Эрдынеев бултанайнгаа үмэнэһөө сэдьхэлээ ханангяар хөөрэнэ.

Мүнөө энэ отарада түл абалга үргэлжэлһөөр. Нэгэшье хурьга гарзалуулангүй, эхэ хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха гэжэ тус отарынхид шиидэнхэй.

Тэдэнэр энээнээ бодотоор бэелүүлхэ арга боломжотойшье байна. Хони, хурьгадынь үбһэ тэжээлээр элбэгээр хангагданхай. Хонидойнь байра нягта һайнаар түхеэрэгдээд, үдэр бүхэндэ сэбэрлэгдэжэ, дэбдихэрынь шэнэлэгдэжэ байдаг. Мүн уһааршье дуталдадаггүй. Тусхай автомашина үдэр бүри уһа шэрэдэг.

Дүршэлтэй малшан Цыбикжап Цыдыповэй отарынхид мүн лэ эрхимүүдэй зэргэдэ ябана. Үнгэрэгшэ оной эхинһээ хойшо мүнөө хүрэтэр тэдэнэр 554 хониднoo 684 хурьга абажа түлжүүлээ. Үбэлжэлгэдэ, түл абалгада эртээнһээ һайнаар бэлдэһэнэй ашаар нэгэшье хурьга гарзалуулаагүй, хонидойнгоо хүшэ шадал бууруулаагүй. Илангаяа хурьгалха, хурьгалһан хонидто ехэ анхарал табигдана. Хонид бүлеэн уһаар уһалагдана. Үбһэ тэжээл тусхай рационой ёһоор үгтэдэг юм.

— Бидэ зуун хонин бүриһөө оройдоол 120 хурьга абаабди,— гэжэ энэ отарын хонишон Дулмажап Дармаева шамарлангяар хэлэнэ. Тиигээд тэдэнэр түрүү хонишон нүхэр Эрдынеевэй отарынхидай дүршэл халан абажа, партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абахаар зоригжобо.

— Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула январь, февральда түрэһэн хонидоо саг соонь искусственнаар үрэжүүлхэбди, хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл өөһэдөө бэлдэхэбди,—гэжэ Евдокия Цырендашиева хөөрэнэ.

В. Байбородин.

Үбэлэй хурьгад олоор абтана

Хонгор тэнюун Ноёхон нютагаймнай хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ артелиингээ хонин һүрэгые олошоруулха, нооһо ехээр хайшалха талаар бараг һайн амжалта түйлажа, шэнэ жэлые угтаба.

Эндэхи XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод 1958 ондо бүхы хонидойнгоо тоо толгойе 20-ёод шахуу процентээр олошоруулаа. Мүн хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһо хайшалаад, гүрэндэ нооһо тушааха, худалдаха түсэбөө саг болзор соонь дүүргэжэ, 2 миллион шахуу түхэригэй олзо оруулһан байгаа. Тиихэдэ зарим түрүү хонишодынь бүришье һайн үрэ дүн түйланхай. Жэшээлхэдэ, хонишод Д. Цоктоев, Д. Эрдынеева, В. Биликтуев тус тустаа отарынгаа зуун эхэ хонин бүриһөө 103—105 хурьга абажа түлжүүлээ, хонин бүриһөө 3,2—3,5 килограмм нооһо хайшалаа.

Хонишод энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ эртээнһээ һайнаар бэлдэһэн, түхеэрһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Сайдам, Моностой гэхэ мэтын газарта хамта 2 мянгаад хонидой байха типовой байранууд шэнээр баригдаһан юм. Мүн 2 гүнзэгы худаг малтагданхай.

Мүнөө отаранuудта хонид олоороо хурьгалжа захалаа. Январиин 1-нэй мэдээгээр колхоздо хамта 1700-гаад үбэлэй эртын хурьгад абтаад, нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Эндэхи түрүү хонишод Д. Цоктоев, Д. Эрдынеева гэгшэдэй отарынхид 150—200 хурьгадые абаад, эхэтэйнь сугтаань байлгажа, кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ байнхай. Эдэнэр хурьгалха, хурьгалһаншье хонидтоо һайхан үбһэ, таряа талханай зүйл эдюулжэ, дабһа, нарһанай шэлбэһэ үгэжэ байгаад, үдэртөө заабол 2—3 дахин һайнаар уһална. Отаракуудта дүршэлтэй, эдэбхитэй коммунист, комсомолшууд нэмэжэ эльгээгдэнхэй.

Партиингаа XXI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр артелиин хонишодой отаранuудта үшөө 3 мянгаад шахуу үбэлэй хурьгад абтахаар хүлеэгдэнэ. Энэ жэлдэ колхозойхид хонин һүрэгөө 2500 толгойгоор олошоруулха, нооһо хайшалалгаяа 50 центнерээр дээшэлүүлжэ, хонин ажалһаа орохо олзоёо 2 миллион 700 мянган түхэриг болгохо зорилго табина. Артелиинхид зориһон хэрэгээ бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ, хонин ажалаа колхозойнгоо эгээл ашаг олзо ехэтэй һалбари болгохонь лабтай.

П. Халтанов.

Сэлэнгэ.

Түрүү арга хэрэглэнэ

Урзанда хабар... «Родина» (Закамен) колхозой правлени соо үглөөгүүр хүн зон олон. Тарилгын түсэбэй хэр бэелүүлэгдэжэ байһаниие түрүүлэгшэ, бригадирнууд, колхознигууд-эдэбхитэд зүбшэн хэлсэжэ байба. Залуу коммунист Бадма Жамбалов эгээл энэ үедэ орожо ерээд, олон зонһоо гайхаһан шэнги зог татаад байгаа һэн.

— Бадма, ши, ямар хэрэгтэйбши?— гэжэ түрүүлэгшын дарууханаар асуухада:

— Хонишон болохо һаналтайб. Зүбшөөл абабал, оролдохоб,— гээд харюусаһан юм.

Ябаһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг нүхэр Жамбаловай энэ эрмэлзэлгые колхозой правлени, партийна эхин организаци һайшаагаад, хонишон болгоһон байгаа.

«Түрүүшээр дүршэл багатай байжа, зарим үедэ мэгдээд, яахамшье гээшэб гэхэ зэргээр бодоо һэм» гэжэ Бадма Бадеевич хөөрэдэг. Жэл тухай хүдэлөөд байхадаа яһала шадабаритай болоод, хонидойнгоо ашаг олзые хайшан гээд дээшэлүүлхэ тухай бодомжолжо эхилээ һэн.

Хонидой тоо толгойе түргөөр олошоруулхын түлөө республикын хонишодой дунда мүрысөөнэй дэлгэрхэдэ Бадма хонишон 1958 ондо зуун хонин бүриһөө 140 хурьга абахаар шиидэһэн байна. Нүхэр Жамбалов үгэдөө хүрэжэ, уялгаяа дүүргээ. Абаһан түлынь гарзагүй, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна.

Б. Ринчинов.

Зоной тоо бүридхэлдэ бэлэн

Улан-Удэ городой Советскэ райондо хүн зоной тоо бүридхэлдэ бэлэдхэл үнгэргэгдэжэ дүүрэбэ. Энэ хүдэлмэриис үнгэргэхэ 167 хүн тусхай һуралсал гаража, практика дээрэ шалгалтаяа үгэбэ. Гурбан үдэр соо болоһон заняти дээрэ тоо бүридхэгшэд Ефимова (1-дэхи интернат-һургуули), Кокорина (валенка дарадаг фабрика), Кривых (пединститут) болон бусад хүн зоной тоо бүридхэлөөр һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулаа.

Тоо бүридхэгшэд январиин 9-дэ инструктор-шалгагшадтай хамта өөһэд өөһэдынгөө участогуудта гаража, ажаһуугшадай байратай танилсаха байна. Тиигэхэ зуураа орон доторнай хүн зоной тоо бүридхэлөөр эхилхэеэ байһан ехэ хүдэлмэриин удхашанар тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, гэр бүлын эзэдтэй хэзээ, ямар сагта уулзаха байһанаа тодорхойлхо юм.

Хүн зоной тоо бүридхэлгэ январиин 15-най үглөөгүүр эхилжэ, январиин 22 хүрэтэр 8 үдэрэй туршада үргэлжэлхэ байна. Хүн зоной тоо бүридхэлгын гол хүдэлмэриин һүүлээр тоо бүридхэгшэд инструктор-шалгагшадтай хамта 10 үдэрэй туршада февралиин 1 хүрэтэр участогуудаараа дахин ябажа, байра бүхэниие дахин шалгаха зэргэтэй.

Ниитын организацинуудай, предприятинуудай агитаторнууд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, хүн зоной Бүхэсоюзна тоо бүридхэлдэ туһалха байһаниинь найдамтай.

А. Минеев.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй семинар

КПСС-эй Заиграйн айком колхозой түрүүлэгшэнэрэй, парторганизациин секретарьнуудай семинар һаяхан үнгэргэбэ. Семинарта хабаадагшад түрүүшээр Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ажахытай танилсажа, һүнэй-товарна фермэ, хониной отара болон пилорама гэхэ мэтые харaһан байна. Бүхы фермэнүүдтэнь малай үбэлжэлгэ муу бэшээр үнгэргэгдэнэ. Үбэлэй үедэ һаамхай үнеэдтэ тэжээлынь һайнаар буйлуулагдан үгтэнэ. Малшадай дунда эмхидхэгдэһэн зоотехническэ һуралсалые хараһан байна.

Семинарта хабаадагшад поли дээрэ гаргагдаха наг шэбхэ автомашинада ашаалдаг түхеэрэлгэ һонирхон хараа. Энэ түхеэрэлгэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид өөһэдөө зохёон бүтээгээ юм.

Колхозой түрүүлэгшэнэр болон парторганизациин секретарьнууд «Кукурузын үндэр ургаса ургуулха хэмжээнүүд» гэһэн темээр Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ерженинэй элидхэл шагнаба. Тэрэшэлэн «Улаан Эрхирэг» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжимитыпов, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гомбоев, аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр Киреев гэгшэд тус асуудалаар нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэһэн байна. Семинарта хабаадагшад зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар һанамжануудаа хэлэһэн, дүй дүршэлөө андалдан абалсаһан байна.

А. Шергина.

Комсомолшуудай туһаламжа

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолой организаци (секретаринь нүхэр Будаева) колхозойнгоо малай үбэлжэлгэдэ туһалха гэжэ шиидээ һэн. Малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо комсомолшуудай хүсөөр хониной хоёр отарын хурьганай байра сагаадагдаһан байна.

Гадна комсомолшууд долоон хоног бүхэндэ малшадай байрада ябажа, «Дайшалхы хуудаһа» гаргадаг, плакат, лозунгнуудые няадаг, малшадтай хөөрэлдөө үнгэргэдэг болоо.

С. Цыбиков.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округууд тухай

Бурядай АССР-эй Конституциин 22-дохи статьягай, мүн «Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха тухай Дуримэй» 25, 26-дахи статьянуудай үндэһөөр Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин иимэ округуудые байгуулха:

УЛАН-УДЭ ГОРОД

СОВЕТСКЭ РАЙОН

1. **Лазовско һунгуулиин округ** (центрынь—Улан-Удын кооперативна техникум).

Хилэнь: Үдэ мүрэнэй эрьеһээ Толстойн үйлсөөр (тэгшэ талань) Гоголиин үйлсэ хүрэтэр, Гоголиин үйлсөөр (тэгшэ талань) түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшуулан, Лазо тосхоной зүүн заха хүрэтэр, саашадаа Үдэ мүрэнэй эрьеэр Удинска үйлсэ хүрэтэр, Удинска үйлсөөр Толстойн үйлсэ хүрэтэр.

2. **Серовско һунгуулиин округ** (центрынь—№ 1 дунда һургуули).

Хилэнь: Үдэ мүрэнэй эрьеһээ Толстойн үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Гоголиин үйлсэ хүрэтэр, Гоголиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшуулан, баруун тээшээ Восточно үйлсэ хүрэтэр, Восточно үйлсөөр (тэгшэ талань) Чернышевскиин үйлсэ хүрэтэр, Чернышевскиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Каландарашвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландарашвилиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Сталинай үйлсэ хүрэтэр, Сталинай үйлсөөр (тэгшэ талань) Кировэй үйлсэ хүрэтэр, Кировэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Балтахиновай үйлсэ хүрэтэр, Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ талань) Куйбышевай үйлсэ хүрэтэр, Куйбышевай үйлсөөр (тэгшэ талань) Калининай үйлсэ хүрэтэр, Калининай үйлсөөр (тэгшэ талань) Банзаровай үйлсэ хүрэтэр, Банзаровай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Балтахиновай үйлсэ хүрэтэр, Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ талань) Первомайска үйлсэ хүрэтэр, тэрэ тоодо Набережна үйлсөөр байдаг № 1 болон № 2 гэрнүүд, мүн Балтахиновай үйлсөөр байдаг № 1 гэр оролсохо, саашаа Үдэ мүрэнэй эрьеэр Толстойн үйлсэ хүрэтэр.

3. **Свердловско һунгуулиин округ** (центрынь—Пионернүүдэй ордон).

Хилэнь: Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеһээ Кировэй үйлсөөр (тэгшэ талань) Смолиной үйлсэ хүрэтэр, Смолиной үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Свердловой үйлсэ хүрэтэр, Свердловой үйлсөөр (тэгшэ талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр, Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ талань) Каландарашвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландарашвилиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Сталинай үйлсэ хүрэтэр, Сталинай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Кировэй үйлсэ хүрэтэр, Кировэй үйлсөөр (тэгшэ талань) Балтахиновай үйлсэ хүрэтэр, Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Куйбышевай үйлсэ хүрэтэр, Куйбышевай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Калининай үйлсэ хүрэтэр, Калининай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Банзаровай үйлсэ хүрэтэр, Банзаровай үйлсөөр (тэгшэ талань) Балтахиновай үйлсэ хүрэтэр, Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Үдэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, тэрэ тоодо Набережна үйлсэдэ байдаг № 1 болон № 2 гэрнүүд, мүн Балтахиновай үйлсэдэ байдаг № 1 гэр оролсохогүй. Саашаа Үдэ мүрэнэй эрьеэр Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр Кировэй үйлсэ хүрэтэр.

4. **Советскэ һунгуулиин округ** центрынь—багшанарай училищи).

Хилэнь: Кировэй үйлсэһөө Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ талань) Сталинай үйлсэ хүрэтэр, Сталинай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Каландарашвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландарашвилиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр, Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Свердловой үйлсэ хүрэтэр, Свердловой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Смолиной үйлсэ хүрэтэр, Смолиной үйлсөөр (тэгшэ талань) Кировэй үйлсэ хүрэтэр, Кировэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр.

5. **Некрасовска һунгуулиин округ** (центрынь—КПСС-эй Горкомой политическэ гэгээрэлэй байшан).

Хилэнь: Советскэ үйлсэһөө Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ талань) Читинскэ үйлсэ хүрэтэр, Читинскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Ранжуровай үйлсэ хүрэтэр, Ранжуровай үйлсөөр (тэгшэ талань) Рабочо үйлсэ хүрэтэр, Рабочо үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Кооперативна үйлсэ хүрэтэр, Кооперативна үйлсөөр (тэгшэ талань) Лесная үйлсэ хүрэтэр, Лесная үйлсөөр (тэгшэ талань) Ранжуровай үйлсэ хүрэтэр, Ранжуровай үйлсөөр (тэгшэ талань) Трудовой үйлсэ хүрэтэр, Трудовой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Партизанска үйлсэ хүрэтэр, Партизанска үйлсөөр (тэгшэ талань) Байкальска үйлсэ хүрэтэр, Байкальска үйлсөөр (тэгшэ талань) Урицка үйлсэ хүрэтэр, Урицка үйлсөөр (тэгшэ талань) Баргузинска үйлсэ хүрэтэр, Баргузинска үйлсөөр (тэгшэ талань) түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшуулан Восточно үйлсэ хүрэтэр, Восточно үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Чернышевскиин үйлсэ хүрэтэр, Чернышевскиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Каландарашвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландарашвилиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Сталинай үйлсэ хүрэтэр, Сталинай үйлсөөр (тэгшэ талань) Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр.

6. **Ранжуровска һунгуулиин округ** (центрынь—Бурядай багшанарай институт).

Хилэнь: Советскэ үйлсэһөө Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Читинскэ үйлсэ хүрэтэр, Читинскэ үйлсөөр (тэгшэ талань) Ранжуровай үйлсэ хүрэтэр, Ранжуровай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Рабочо үйлсэ хүрэтэр, Рабочо үйлсөөр (тэгшэ талань) Кооперативна үйлсэ хүрэтэр, Кооперативна үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Лесная үйлсэ хүрэтэр, Лесная үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Ранжуровай үйлсэ хүрэтэр, Ранжуровай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Трудовой үйлсэ хүрэтэр, Трудовой үйлсөөр (тэгшэ талань) Партизанска үйлсэ хүрэтэр, Партизанска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Водопроводно үйлсэ хүрэтэр, Водопроводно үйлсөөр (тэгшэ талань) Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеые зубшуулан зүүн тээшээ Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр).

7. **Селенгинскэ һунгуулиин округ**. (центрынь һэсы гутал дарадаг фабрикын улаан булан).

Хилэнь: Водопроводно үйлсэһөө Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр ливневэ спуск хүрэтэр (Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй база болон «Механлит» заводой хоорондо), ливневэ спускаар түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшуулан Баргузинска үйлсэ хүрэтэр, Баргузинска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Урицка үйлсэ хүрэтэр, Урицка үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Байкальска үйлсэ хүрэтэр, Байкальска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Партизанска үйлсэ хүрэтэр, Партизанска үйлсөөр (тэгшэ талань) Водопроводно үйлсэ хүрэтэр, Водопроводно үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, тэрэ тоодо Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн эрьедэ байдаг городто хабаатай бүхы тосхонууд оролсоно.

8. **Шэлэй заводой һунгуулиин округ** (центрынь—Шэлэй заводой клуб).

Хилэнь: ливневэ спускһаа (Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй база болон «Механлит» заводой хоорондо) Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр баруун хойшоо Шэлэй заводой тосхоной хойто заха хүрэтэр, Шэлэй заводой тосхоной хойто, зүүн захаар ливневэ спуск хүрэтэр, тэрэ тоодо Шэлэй заводой, «Механлидай» тосхонууд оролсохо, саашаа ливневэ спускаар баруун урагшаа Сэлэнгэ мүрэн хүрэтэр.

9. **Доодо Онгостойн һунгуулиин округ** (центрынь—№ 16 дунда һургуули).

Хилэнь: Нижняя Березовка тосхоной, мүн Дивизионная станциин бүхы байшангууд.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

10. **Железнодорожно һунгуулиин округ** (центрынь—түмэр замшадай клуб).

Хилэнь: түмэр замай линиһээ Амурска үйлсөөр (тэгшэ талань) Международно үйлсэ хүрэтэр, Международно үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Гольдсобелиин үйлсэ хүрэтэр, Гольдсобелиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Мартын 8-най үйлсэ хүрэтэр, Мартын 8-най үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Юный коммунарай үйлсэ хүрэтэр, Юный коммунарай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Садово үйлсэ хүрэтэр, Садово үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Пржевальскиин үйлсэ хүрэтэр, Пржевальскиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Международно үйлсэ хүрэтэр, Международно үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Рылеевэй үйлсэ хүрэтэр, Рылеевэй үйлсэһөө урагшаа Пролетарска үйлсэ хүрэтэр, тиигээд саашаа түмэр замшадай больницын хашаагай зүүн захые зубшуулан түмэр харгын лини хүрэтэр, тэрэ тоодо № 41 гэрые оруулалсахагүй, тиигээд баруун тээшээ түмэр замай линеэр Амурска үйлсэ хүрэтэр.

11. **Горьковско һунгуулиин округ** (центрынь—№ 27 дунда һургуули).

Хилэнь: Амурска үйлсэһөө түмэр замай линеэр баруун тээшээ ливневэ спускын хүүргэ хүрэтэр, ливневэ спускын хүүргэһээ № 1 нефтебазын хашаагай баруун хойто захые зубшуулан, хойшоо городой заха хүрэтэр, городой хойто захые зубшуулан зүүн тээшээ, тиигээд урагшаа Калужска үйлсэ хүрэтэр, Калужска үйлсөөр (тэгшэ талань) Дзержинскиин үйлсэ хүрэтэр, Дзержинскиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Щорсын үйлсэ хүрэтэр, Щорсын үйлсөөр (тэгшэ талань) Юный коммунарай үйлсэ хүрэтэр, Юный коммунарай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Садово үйлсэ хүрэтэр, Садово үйлсөөр (тэгшэ талань) Гольдсобелиин үйлсэ хүрэтэр, Гольдсобелиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Международно үйлсэ хүрэтэр, Международно үйлсөөр (тэгшэ талань) Амурска үйлсэ хүрэтэр, Амурска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) түмэр замай лини хүрэтэр.

12. **Пушкинска һунгуулиин округ** (центрынь—№ 65 дунда һургуули).

Хилэнь: Садово үйлсэһөө Юный коммунарай үйлсөөр (тэгшэ талань) Щорсын үйлсэ хүрэтэр, Щорсын үйлсөөр ливневэ спускые зубшуулан зүүн тээшээ Дзержинскиин үйлсэ хүрэтэр, Дзержинскиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Калужска үйлсэ хүрэтэр, тиигээд зүүн хойшоо Спортивна үйлсэ хүрэтэр, Спортивна үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Алмазна үйлсэ хүрэтэр, Алмазна үйлсөөр (тэгшэ талань) Дундичын үйлсэ хүрэтэр, Дундичын үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Щорсын үйлсэ хүрэтэр, тиигээд зүүн хойшоо Маяковскиин үйлсэ хүрэтэр, Маяковскиин үйлсөөр Рылеевэй үйлсэ хүрэтэр, Рылеевэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Садово үйлсэ хүрэтэр, Садово үйлсөөр (тэгшэ талань) Юный коммунарай үйлсэ хүрэтэр.

13. **Красноармейскэ һунгуулиин округ** (центрынь—№ 64 дунда һургуули).

Хилэнь: Читинскэ переездһээ түмэр замай линеэр № 3 блокпост хүрэтэр, тиигээд зүүн хойшоо хладопункт болон НГЧ-5 хоёрой хашаагай хоорондуур түмэр замшадай больницын хашаагай зүүн захаар, № 41 гэрые оруулалсан, Пролетарска үйлсэ тээшэ, һүүлээрнь сэхэ ябаад, Международно үйлсэ тээшэ, Международно үйлсөөр (тэгшэ талань) Пржевальскиин үйлсэ хүрэтэр, Пржевальскиин үйлсөөр (тэгшэ талань) Садово үйлсэ хүрэтэр, Садово үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Рылеевэй үйлсэ хүрэтэр, Рылеевэй үйлсөөр (тэгшэ талань) уһа урадхуулдаг канава хүрэтэр, тэрэ тоодо ПВЗ-гэй культура болон амаралтын парк оруулха, саашаа ПВЗ-гэй хашаае зубшуулан зүүн урагшаа Московско үйлсэ хүрэтэр, Московско үйлсэһөө зүүн урагшаа Нефтяной үйлсэ хүрэтэр, тэрэ тоодо Читинскэ переезд хүрэтэр, № 2 нефтебазые оруулалсаха.

14. **Комсомольско һунгуулиин округ** (центрынь—№ 68 дунда һургуули).

Хилэнь: Спортивна үйлсэһөө зүүн тээшээ городой хойто захые зубшуулан Лермонтовэй үйлсэ хүрэтэр, Лермонтовэй үйлсөөр (тэгшэ талань) Ковалевскаягай үйлсэ хүрэтэр, Ковалевскаягай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) № 29 гэр хүрэтэр, переулогаар урагшаа Комсомольско городогой зүүн заха хүрэтэр, тэрэ тоодо Горно үйлсэдэхи №№ 1, 1а, 2, 3, 3а, 4, 4а гэрнүүдые, Гвардейскэ үйлсэдэхи 1, 2, 3, 5, 7 гэрнүүдые, Театральна үйлсэдэхи №№ 1, 2, 3, 4, 5, 5а, 6, 8, 10, 12, 14, 16 гэрнүүдые, Комсомольско үйлсэдэхи №№ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16 гэрнүүдые, мүн № 2 Хилээмэнэй заводой газарые, тэрэнэй хажуугаархи саг зуурын барилгануудые оруулалсаад, № 68 һургуули хүрэтэр, № 68 һургуулиһаа баруун тээшээ Аршанска үйлсэ хүрэтэр, Аршанска үйлсөөр (тэгшэ талань) Лермонтовэй үйлсэ хүрэтэр, Лермонтовэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Дундичын үйлсэ хүрэтэр, Дундичын үйлсөөр (тэгшэ талань) Алмазна үйлсэ хүрэтэр, Алмазна үйлсөөр (тэгшэ талань) Спортивна үйлсэ хүрэтэр.

15. **Индустриальна һунгуулиин округ** (центрынь—ПВЗ-гэй профсоюзай библиотекэ).

Хилэнь: Октябрьска үйлсэдэхи №№ 13, 15, 17, 19, 21 гэрнүүд, ПВЗ-гэй бани болон поликлиникын дэргэдэхи саг зуурын барилганууд, №№ 1, 2, 3, 4 барагууд, № 1 ЖУ-гэй болон № 834 барилга-хабсаралгын поездын хамтын байранууд, саашаа Комсомольско үйлсэдэхи №№ 17, 18, 24 гэрнүүд, Театральна үйлсэдэхи №№ 7, 9, 11, 13, 15 18 гэрнүүд, № 110 һургуули, Гвардейскэ үйлсэдэхи №№ 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12 гэрнүүд, Горно үйлсэдэхи №№ 5, 5а, 6, 7, 8, 9, 10, 12 гэрнүүд, Комсомольско городогһоо хойгуур оршодог үмсын гэрнүүд, № 29 гэрһээ Ковалевскаягай үйлсөөр городой хойто захые зубшуулан, зүүн тээшээ байрын гэрнүүдэй дууһатар, тиигээд урагшаа Инициативна үйлсэ хүрэтэр, тэрэ тоодо № 13 гэр хүрэтэрхи үйлсын хоёр талые оруулалсаад, № 13 гэрһээ Инициативна үйлсөөр Ковалевскаягай үйлсэдэхи № 29 гэр хүрэтэр.

16. **Паровоз-бүтээлгын һунгуулиин округ** (центрынь—ПВЗ-гэй парткомой политгэгээрэлэй кабинет).

Хилэнь: № 1 түмэр замай училищиһаа Октябрьска үйлсөөр саашаа Комсомольско үйлсэ тээшэ, тэрэ тоодо № 28 гэрые оруулалсаха, тиигээд № 110 һургуули болон Театральна үйлсэдэхи № 22 гэрэй хоорондуур хойшоо городой заха хүрэтэр, городой хойто захые зубшуулан, зүүн тээшээ ПВЗ-гэй ухибүүдэй культбаза хүрэтэр, ПВЗ-гэй ухибүүдэй культбазаһаа Театральна үйлсэ хүрэтэр, Театральна үйлсэһөө урагшаа №№ 9 болон 9а гэрнүүдэй хоорондуур Комсомольско үйлсэ тээшэ, №№ 39 болон 41 гэрнүүдэй хоорондуур, тиигээд зүүн тээшээ Комсомольско үйлсөөр № 1 түмэр замай училищи хүрэтэр.

17. **Тэцовскэ һунгуулиин округ** (центрынь — ПВЗ-гэй табадахи участок).

Хилэнь: Читинскэ переездһээ шоссегээр зүүн хойшоо, ПВЗ-гэй промплощадкын хашаа зубшуулан, № 67 һургуулиин урда тээхи түмэр замай переезд хүрэтэр, переездһээ барилга-хабсаралгын поездын барилгын хашаагай зүүн захаар, ПВЗ-гэй ОРС-ын базын хашаагай урда захаар Амбулаторно үйлсэ хүрэтэр, тиигээд урагшаа түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линеэр баруун тээшээ Читинскэ переезд хүрэтэр.

18. **Дээдэ Онгостойн һунгуулиин округ** (центрынь—Дээдэ Онгостойн хирпиисын заводой клуб).

Хилэнь: № 67 һургуулиин урдахи переездһээ урагшаа № 834 мостпоездын барилгын хашаагай зүүн захаар, саашаа ПВЗ-гэй ОРС-ын базын урда захаар, № 4 магазин оруулангүйгөөр, урагшаа Амбулаторно үйлсөөр түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линеэр зүүн тээшээ Инвалидай гэр хүрэтэр, Инвалидай гэрһээ хойшоо, ипподромой газарые оруулалсан, Читинскэ шоссе дээрэхи стрелкэ хүрэтэр, саашаа Ботаническа садай баруун хашаа хүрэтэр № 134 һургуулиин хойгуур гараад, һургуулиһаа урагшаа Театральна үйлсэдэхи №№ 9 болон 9а гэрнүүдэй хоорондуур Октябрьска үйлсэдэ гараад, № 41 гэрые оруулалсаад, баруун урагшаа шоссегээр № 67 һургуули тээшэ.

19. **Заводской һунгуулиин округ** (центрынь —№ 22 һургуули).

Хилэнь: Сталинградска үйлсэһөө Столична үйлсөөр (хоёр талань) Севастопольско үйлсэ хүрэтэр, Севастопольско үйлсөөр (хоёр талань) Ангарска үйлсэ хүрэтэр, Ангарска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Заиграевска үйлсэ хүрэтэр, Заиграевска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) городой хойто заха хүрэтэр, городой хойто захые зубшуулаад, баруун тээшээ үмсын гэртэнэй тосхоной заха хүрэтэр, тиигээд урагшаа Чайковскиин үйлсэ хүрэтэр, Чайковскиин үйлсөөр Гастеллын үйлсэ хүрэтэр, Гастеллын үйлсөөр (тэгшэ талань) Столична үйлсэ хүрэтэр, Столична үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Сталинградска үйлсэ хүрэтэр.

20. **Краснодонско һунгуулиин округ** (центрынь — «Рассвет» клуб).

Хилэнь: Техникумһээ городой зүүн захаар, баруун тээшээ Заиграевска үйлсэ хүрэтэр, Заиграевска үйлсөөр (тэгшэ талань) Ангарска үйлсэ хүрэтэр, Ангарска үйлсөөр (тэгшэ талань) Сталинградска үйлсэ хүрэтэр, Сталинградска үйлсөөр (хоёр талань) Столична үйлсэ хүрэтэр, Столична үйлсөөр (тэгшэ талань) Гастеллын үйлсэ хүрэтэр, Гастеллын үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) техникум хүрэтэр.

21. **Хирпиисын заводой һунгуулиин округ** (центрынь — талмай дээрэхи клуб).

Хилэнь: Ботаническа садай хашаагай баруун захые зубшуулан, сэхэ ябаад, городой хойто заха хүрэтэр, городой хойто захые зубшуулан зүүн тээшээ (уран зохёолшодой дачые оруулалсаад), Мичуринай нэрэмжэтэ үрэ жэмэсэй станциин тосхоной зүүн хойто заха тээшэ гаража, сэхэ ябаад, Матросовой нэрэмжэтэ һууринай хойто захаар талмайн баруун хойтохи заха хүрэтэр, тиигээд зүүн тээшээ, заводой хамһабариин ажахые оруулалсаад, Үдэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Үдэ мүрэнэй эрьеэр 502-дохи километр. хүрэтэр, 502-дохи километрһээ сэхэ ябаад, ипподромой зүүн хойто захаар, саашаа Ботаническа садай хашаагай баруун заха хүрэтэр.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

22. **Заудинска һунгуулиин округ** (центрынь —№29 дунда һургуули).

Хилэнь: Үдэ мүрэнэй адагһаа, тэрэнэй зүүн эрьеэр, Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ талань) Загородно переулок хүрэтэр, Загородно переулогаар (тэгшэ талань) «Россия» артель, Горкомхозой гараж болон Үдын урдахи лесничествын барилганuудай зүүн захые зубшуулан, сэхэ ябаад, Пироговой үйлсэ хүрэтэр, тиигээд баруун тээшээ Пироговой үйлсэһөө Сэлэнгэ мүрэн хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй баруун эрьеэр Үдэ мүрэнэй адаг хүрэтэр, тэрэ тоодо Спасска, Богородско аралнуудтахи байрын гэрнүүдые оруулалсаха, тиихэдэ Прямая үйлсэ болон хүдэлмэришэнэй тосхоной гэрнүүдые оруулалсахагүй.

23. **Красногвардейскэ һунгуулиин округ** (центрынь — «Луч» кинотеатр).

Хилэнь: Бабушкинай үйлсэһөө Үдэ мүрэнэй зүүн эрьеэр модоной заводой баруун заха хүрэтэр, модоной заводой баруун захаар урагшаа Серовой нэрэмжэтэ артелиин зүүн урда заха хүрэтэр, тиигээд баруун урагшаа Больнична болон Пироговой үйлсэнүүдэй уулзуур хүрэтэр, Пироговой үйлсөөр Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, саашаа Бабушкинай үйлсөөр Үдын урдахи Лесничество хүрэтэр, Үдын урдахи Лесничествын барилгануудай, Горкомхозой гаражай болон «Россия» артелиин барилгануудай зүүн захые зубшуулан, Загородно переулок хүрэтэр, Загородно переулогаар (тэгшэ бэшэ талань) Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Үдэ мүрэн хүрэтэр, тэрэ тоодо Прямая үйлсые, хүдэлмэришэнэй тосхоной гэрнүүдые оруулалсаха.

24. **Фабрична һунгуулиин округ** (центрынь — Сэмбын фабрикын конторо).

Хилэнь: Серовой нэрэмжэтэ артелиин зүүн урда захаһаа зүүн урагшаа паркын зүүн хойто заха хүрэтэр, паркын зүүн захаар городой заха хүрэтэр, городой захаар баруун тээшээ, Горькиин тосхондохи Южная үйлсэ хүрэтэр, Южная үйлсэһөө зүүн хойшоо Больнична үйлсэ хүрэтэр, Больнична үйлсөөр (тэгшэ бэшэ талань) Пироговой үйлсэ хүрэтэр, Пироговой үйлсэһөө зүүн хойшоо Серовой нэрэмжэтэ артелиин зүүн углуу хүрэтэр.

25. **Модоной заводой һунгуулиин округ** (центрынь—Модоной заводой клуб).

Хилэнь: Модоной заводой баруун захаһаа Үдэ мүрэнэй зүүн эрьеэр Воровка голой адаг хүрэтэр, Воровка голой зүүн эрьеэр түмэр замай парк ошодог түмэр харгын лини хүрэтэр, саашаа сэхэ урагшаа үбһэнэй базын зүүн захые зубшуулан, Наушки ошодог түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линеэр баруун тээшээ түмэр замай паркын зүүн заха хүрэтэр, паркын зүүн захаар хойшоо Модоной заводой баруун заха хүрэтэр, Модоной заводой баруун захаар Үдэ мүрэн хүрэтэр.

26. **Октябрьска һунгуулиин округ** (центрынь — Мелькомбинадай клуб).

Хилэнь: Воровка голой адагһаа Үдын түмэр замай хүүргэ хүрэтэр, хүүргэһээ түмэр замай линеэр зүүн тээшээ городой зүүн заха хүрэтэр, городой зүүн захаар урагшаа городой урда заха хүрэтэр, городой урда захаар баруун хойшоо үбһэнэй базын зүүн заха хүрэтэр, үбһэнэй базын зүүн захаһаа сэхэ ябаад, Воровка гол хүрэтэр, Воровка голой баруун эрьеэр тэрэнэй адаг хүрэтэр.

27. **Мяханай комбинадай һунгуулиин округ** (центрынь — Мяха-консервын комбинадай клуб).

Хилэнь: Үдын түмэр замай хүүргэһээ түмэр замай линеэр зүүн тээшээ городой зүүн заха хүрэтэр, городой зүүн захаар хойшоо Үдэ мүрэн хүрэтэр, Үдэ мүрэнэй эрьеэр Үдын түмэр замай хүүргэ хүрэтэр.

28. **Павловска һунгуулиин округ** (центрынь — «Байкал» кинотеатр).

Хилэнь: Сэлэнгэ мүрэнһөө зүүн тээшээ Пироговой үйлсэ хүрэтэр, Пироговой үйлсөөр Больнична үйлсэ хүрэтэр, Больнична үйлсөөр (тэгшэ талань) Наушки ошодог түмэр замай лини хүрэтэр. Түмэр замһаа урагшаа городой заха хүрэтэр, городой захаар баруун тээшээ Сэлэнгэ мүрэн хүрэтэр, тэрэ тоодо Забайкалиин ангай совхозой, Селикатна заводой, Шулуунай карьерын байрын гэрнүүдые оруулалсаха.

БАБУШКИН ГОРОД

29. **Бабушкинай һунгуулиин округ** (центрынь — Бабушкин город).

Хилэнь: Бабушкин город, Клюевка тосхон, Мантуриха блокпост болон Сухая гэжэ голһоо Большая Ивановка гэжэ гол хүрэтэрхи түмэр замай линиие зубшан, баруун тээгүүрнь байдаг һуурин газарнууд.

30. **Танхойн һунгуулиин округ** (центрынь — Танхой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Хилэнь: Танхойн болон Выдринска поселково Соведүүд.

ГОРОДОК ГОРОД

31. **Городогой һунгуулиин округ** (центрынь — Городок город). Городок город.

32. **Холтосоной һунгуулиин округ** (центрынь — Холтосон гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Инкурска, Доодо Холтосоной поселково Соведүүд.

33. **Баянголой һунгуулиин округ** (центрынь — Баянгол гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Баянголой поселково Совет.

БАЙКАЛО-КУДАРЫН АЙМАГ

34. **Байкало-Кударын һунгуулиин округ** (центрынь — Кудара тосхон).

Кударын, Ойморой болон Сухинска сельсэ Соведүүд.

35. **Шергинскэ һунгуулиин округ** (центрынь — Шергино тосхон).

Красноярска болон Шергинскэ сельскэ Соведүүд.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ

36. **Баргажанай һунгуулиин округ** (центрынь — Баргажан тосхон).

Баргажанай, Уланай сельскэ, сомоной Соведүүд.

37. **Усть-Баргажанай һунгуулиин округ.** (центрынь — Усть-Баргажан гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Усть-Баргажанай поселково Совет.

38. **Сувинска һунгуулиин округ** (центрынь — Суво тосхон).

Сувинска болон Баянголой сельскэ, сомоной Соведүүд.

39. **Уринска һунгуулиин округ** (центрынь—Ехэ Уро тосхон).

Уро-Читканска сельскэ Совет.

БАУНТЫН АЙМАГ

40. **Багдаринай һунгуулиин округ** (центрынь — Багдарин тосхон).

Амалатска, Багдаринай, Витимканска, Усойско, Усть-Джилиндинскэ, Федоровско болон Арекитканска сельскэ Соведүүд.

41. **Ципиканай һунгуулиин округ** (центрынь — Ципикан тосхон).

Кедровскэ, Муйска, Уоакитска болон Ципиканай сельскэ Соведүүд.

БИЧУРЫН АЙМАГ

42. **Бичурын һунгуулиин округ** (центрынь — Бичура тосхон).

Хилэнь: Бичура тосхон, тэрэ тоодо Калининай, Красно-Партизанска, Колхозно, Ленинэй, Советскэ, Первомайска, Октябрьска, Набережна, Тельманэй үйлсэнүүд, урдань байһан «Безбожник» тосхон, мүн сахарай заводой тосхон.

43. **Партизанска һунгуулиин округ** (центрынь — Бичура тосхон).

Хилэнь: Бичура тосхон, тэрэ тоодо Сталинай, Степной, Свердловэй, Афанасьевай, Кировэй, Масковай, Балеевка, Тюклюй, Кукуцель, Бухтуй, Станок, Муцугун үйлсэнүүд, РТС-эй тосхон болон ветлечебница.

44. **Охин-Булагай һунгуулиин округ** (центрынь—Охин-Булаг тосхон).

Билютайн, Охин-Булагай, Харланай, Дээдэ Мангиртын сельскэ, сомоной Соведүүд.

45. **Заганай һунгуулиин округ** (центрынь — Шэбэртэ һуурин).

Бага-Куналейн, Узколукска, Заганай сельскэ, сомоной Соведүүд.

46. **Гушадай һунгуулиин округ** (центрынь — Петропавловка тосхон).

Ара Хэрээтын, Гушадай болон Ново-Сретенскэ сельскэ, сомоной Соведүүд.

ЗЭДЫН АЙМАГ

47. **Петропавловска һунгуулиин округ** (центрынь — Петропавловка тосхон).

Зэдын, Гэгээтэйн сельскэ, сомоной Соведүүд.

48. **Боргойн һунгуулиин округ** (центрынь — Боргой һуурин).

Белоозерско, Боргойн болон Үшөөтэйн сельскэ, сомоной Соведүүд.

49. **Дэрэстэйн һунгуулиин округ** (центрынь — Дэрэстэй һуурин).

Дэрэстэйн, Цагаан-Усанай сомоной Соведүүд.

ЯРУУНЫН АЙМАГ

50. **Нарһатын һунгуулиин округ** (центрынь—Нарһата тосхон).

Нарһатын сельскэ, мүн Гүндын поселково Соведүүд.

51. **Витимэй һунгуулиин округ** (центрынь — Романовка тосхон).

Витимэй, Исингын, Кондын сельскэ, сомоной Соведүүд.

52. **Эгэтын һунгуулиин округ** (центрынь—Мужыха тосхон).

Комсомольско, Үльдэргын болон Эгэтын сельскэ, сомоной Соведүүд.

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

53. **Заиграйн һунгуулиин округ** (центрынь — Заиграево тосхон).

Заиграйн, Старо-Брянска сельскэ Соведүүд.

54. **Горхоной һунгуулиин округ** (центрынь — Горхон тосхон).

Горхоной, Дээдэ Илькын сельскэ Соведүүд.

55. **Онохойн һунгуулиин округ** (центрынь—Онохой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Онохойн поселково Совет, тэрэ тоодо Нижние Тальцы, Тодохто гэжэ һуурин газарнууд оролсоногүй.

56. **Дабаатын һунгуулиин округ** (центрынь — Дабаата һуурин).

Дабаатын, Ацагадай сомоной Соведүүд, тэрэ тоодо Онохойн поселково Соведэй Нижние Тальцы, Тодохто гэжэ һуурин газарнууд оролсоно.

57. **Илькиин һунгуулиин округ** (центрынь — Илька тосхон).

Илькын сельскэ Совет.

58. **Ново-Илькинскэ һунгуулиин округ** (центрынь — Ново-Ильинск тосхон).

Доодо Илькын сомоной Совет.

59. **Брянска һунгуулиин округ** (центрынь — Новая Брянь тосхон).

Ново-Брянска сельскэ Совет.

(*Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта*)

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ ПРЕЗИДИУМЭИ УКАЗ

Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округууд тухай

(*Түгэсхэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта*)

60. **Верхне-Талецкэ һунгуулиин округ** (центрынь — Верхние Тальцы тосхон).

Верхне-Талецкэ, Хүрьбын сельскэ Соведүүд.

61. **Үнэгэтэйн һунгуулиин округ** (центрынь — Үнэгэтэй тосхон).

Үнэгэтэйн сельскэ Совет.

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ

62. **Хамниин һунгуулиин округ** (центрынь — Цакир тосхон).

Михайловска, Цакирай, Хамниин сельскэ Соведүүд.

63. **Санагын һунгуулиин округ** (центрынь — Санага һуурин).

Енгорбойн, Мылэ-Бортын, Санагын, Утаата-Далахайн, Дүтэлүүрэй, Сагаан Мориной сомоной Соведүүд.

ИВОЛГЫН АЙМАГ

64. **Иволгын һунгуулиин округ** (центрынь — Иволгинск тосхон).

Иволгын, Калёновско сельскэ, сомоной Соведүүд.

65. **Оронгын һунгуулиин округ** (центрынь—Оронго нютаг).

Гэльбэрын, Доодо Бухэнэй, Оронгын сельскэ, сомоной Соведүүд.

66. **Гүрүльбын һунгуулиин округ** (центрынь — Гүрүльбэ тосхон).

Гүрүльбын сельскэ Совет.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

67. **Кабанскын һунгуулиин округ** (центрынь — Кабанск тосхон).

Кабанскын сельскэ Совет.

68. **Твороговско һунгуулиин округ** (центрынь — Шегаево тосхон).

Колесовско, Твороговско сельскэ Соведүүд.

69. **Посольскын һунгуулиин округ** (центрынь—Посольск тосхон).

Посольскын, Темлюйн сельскэ Соведүүд.

70. **Каменска һунгуулиин округ** (центрынь — Каменск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Каменска поселково Совет.

71. **Тресковско һунгуулиин округ** (центрынь — Тресково тосхон).

Брянска сельскэ Совет.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

72. **Хэжэнгын һунгуулиин округ** (центрынь — Хэжэнгэ тосхон).

Дээдэ Хэжэнгын, Хэжэнгын сельскэ, сомоной Соведүүд.

73. **Дунда Худанай һунгуулиин округ** (центрынь—Улзыта тосхон).

Дунда Худанай, Доодо Худанай, Сулхарын сельскэ, сомоной Соведүүд.

74. **Дээдэ Худанай һунгуулиин округ** (центрынь — Чесанын МТС).

Дээдэ Худанай, Чесанын сомоной Соведүүд.

КУДАРЫН АЙМАГ

75. **Кударын һунгуулиин округ** (центрынь — Кудара-Сомон тосхон).

Бага Кударын, Шара Голой, Алтайн, Кударын сельскэ, сомоной Соведүүд.

76. **Тамирай һунгуулиин округ** (центрынь — Тамир тосхон).

Ехэ Кударын, Тамирай, Үлзытын сельскэ, сомоной Соведүүд.

КУРУМКАНАЙ АЙМАГ

77. **Курумканай һунгуулиин округ** (центрынь — Курумкан тосхон).

Могойтын, Барагханай, Мүргэнэй сельскэ, сомоной Соведүүд.

78. **Гааргын һунгуулиин округ** (центрынь — Разгон тосхон).

Гааргын, Дэрээнэй, Хара Модоной сомоной Соведүүд.

КЯХТЫН АЙМАГ

79. **Кяхтын һунгуулиин округ** (центрынь — Кяхта город).

Зеленый Ключ болон Грязнуха голнуудаар оршодог Кяхта городой урда хубинь.

80. **Транспортна һунгуулиин округ** (центрынь—Кяхта город).

Кяхта—Слобода болон Трикотажна фабрикын тосхонууд.

81. **Усть-Кяхтын һунгуулиин округ** (центрынь—Усть-Кяхта тосхон).

Наушкиин поселково, Усть-Кяхтын сельскэ Соведүүд.

82. **Ленинскэ һунгуулиин округ** (центрынь—Кяхта город).

Зеленый Ключ болон Грязнуха голнуудаар оршодог Кяхта городой хойто хубинь, мүн Кяхта городой Заречнэ хубинь.

83. **Усть-Киранай һунгуулиин округ** (центрынь — Усть-Киран тосхон).

Усть-Кирачай, Ехэ Нугын, Субагтын сомоной, мүн Сүхын поселково Соведүүд.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

84. **Мухаршэбэрэй һунгуулиин округ** (центрынь—Мухаршэбэр тосхон).

Мухаршэбэрэй, Харашэбэрэй сельскэ Соведүүд.

85. **Хонхолойн һунгуулиин округ** (центрынь—Хонхолой тосхон).

Никольско, Хонхолойн сельскэ Соведүүд.

86. **Шаралдайн һунгуулиин округ** (центрынь—Шаралдай тосхон).

Зандинай, Подлопатинска, Шаралдайн, Суулгын сельскэ, сомоной Соведүүд.

87. **Сутайн һунгуулиин округ** (центрынь—«Эрдэм» совхоз).

Октябрьска, Сутайн, Түгнын сельскэ, сомоной Соведүүд.

АХЫН АЙМАГ

88. **Ахын һунгуулиин округ** (центрынь—Орлик тосхон).

Ахын аймаг.

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ

89. **Турунтаевска һунгуулиин округ** (центрынь — Турунтаево тосхон).

Батуринай, Турунтаевска сельскэ Соведүүд.

90. **Ильинскэ һунгуулиин округ** (центрынь—Ильинка тосхон).

Ильинскэ сельскэ Совет.

91. **Горячинска һунгуулиин округ** (центрынь—Горячинск тосхон).

Горячинска сельскэ Совет.

92. **Таловска һунгуулиин округ** (центрынь—Югово тосхон).

Таловска сельскэ Совет.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ

93. **Нижне-Ангарска һунгуулиин округ** (центрынь—Нижне-Ангарск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Хойто-Байгалай аймаг.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

94. **Ново-Селенгинскэ һунгуулиин округ** (центрынь—Ново-Селенгинск тосхон).

Ново-Селенгинскэ, Зуево-Сутойско, Ноёхоной, Үбэр-Зөөхэйн сельскэ, сомоной Соведүүд.

95. **Тохойн һунгуулиин округ** (центрынь—Тохой тосхон).

Жаргалантын, Загастайн сомоной Соведүүд.

96. **Галуута-Нуурай һунгуулиин округ** (центрынь — Галуута-Нуур гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Галуута-Нуурай поселково Совет.

97. **Селендумын һунгуулиин округ** (центрынь—Селендума гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Селендумын поселково, Юрөөгэй сомоной Соведүүд.

98. **Шахтын һунгуулиин округ** (центрынь—Гусиноозерск город).

Хилэнь: Гусиноозерск город, тэрэ тоодо Запожарна, Нагорно, Почтово, Советскэ, Школьно үйлсэнүүд, «Новый» тосхон болон табадахи квартал.

99. **Первомайска һунгуулиин округ** (центрынь—Гусиноозерск город).

Хилэнь: Гусиноозерск город, тэрэ тоодо Эстакадна, 1-ая угольная, 2-ая угольная, Сельхозно үйлсэнүүд, Первомайский, Набережный, Стройплощадка, Хаяа гэжэ тосхонууд, Загастай станци, 134, 128, 123 болон 118 километртэхи түмэр замай будканууд, мүн Кяхтын трактаар 113 километртэхи байрын гэрнүүд.

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

100. **Тарбагатайн һунгуулиин округ** (центрынь—Тарбагатай тосхон).

Жэрэмэй, Доодо Жэрэмэй, Тарбагатайн сельскэ Соведүүд.

101. **Ехэ-Куналейн һунгуулиин округ** (центрынь Ехэ-Куналей тосхон).

Ехэ-Куналейн, Десятниковска, Хүйтэнэй сельскэ Соведүүд.

102. **Саянтын һунгуулиин округ** (центрынь—Доодо Саянта тосхон).

Саянтын, Заводский сельскэ Соведүүд.

ТОРИИН АЙМАГ

103. **Доодо-Ториин һунгуулиин округ** (центрынь—Торей тосхон).

Алцагай, Наринай, Доодо Ториин. Үлэгшэнэй сельскэ, сомоной Соведүүд.

104. **Бургалтайн һунгуулиин округ** (центрынь—Оёор һуурин).

Желтуринска, Каландарашвильска, Бургалтайн болон Дээдэ Ториин сельскэ, сомоной Соведүүд.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ

105. **Хэрэнэй һунгуулиин округ** (центрынь—Хэрэн тосхон).

Хэрэнэй, Туранай сомоной Соведүүд.

106. **Зүүн Мүрэнэй һунгуулиин округ** (центрынь—Зүүн Мүрэн тосхон).

Еловско, Тоорын сельскэ, сомоной Соведүүд.

107. **Түнхэнэй һунгуулиин округ** (центрынь—Тунка тосхон).

Түнхэнэй, Жэмһэгэй сельскэ, сомоной Соведүүд.

108. **Толтойн һунгуулиин округ** (центрынь—Хуурай Хобог тосхон).

Толтойн сомоной Совет.

ХОРИИН АЙМАГ

109. **Хориин һунгуулиин округ** (центрынь—Хори тосхон).

Красно-Партизанска, Хориин, Анаагай, Ашангын сельскэ, сомоной Соведүүд.

110. **Үдын һунгуулиин округ** (центрынь—Удинск тосхон).

Кульска, Хандагайн, Үдын сельскэ, сомоной Соведүүд.

111. **Дээдэ Хүрьбын һунгуулиин округ** (центрынь—Тээгдэ тосхон).

Хасууртайн, Дээдэ Хүрьбын сельскэ, сомоной Соведүүд.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1959 оной январиин 6.

Худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэнэ

Баргажанай аймагай Суво-Баянголой сельпогой хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Энэ сельпогойхид үнгэрһэн 1958 оной түсэбые декабриин 20-до дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 170 мянган түхэригэй эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые ажалшадта худалдаа. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 23 мянган түхэригэй олзо гүрэндэ оруулаа. Мүн эд бараа хэрэглэгшэдэй тоо горьтойхоноор олошороо.

Сельпогойхид түрэл партиингаа съездын ойртохо бүри улам һайнаар ажаллана. Элдэб эд бараа, эдеэ хоол наймаалхадаа ажалшадые эгээл хэрэгтэй юумээрнь хангахые оролдоно. Тэдэнэр Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Авангард» колхозуудай холын фермэ, отарануудаар зөөмэл наймаа үргэнөөр эмхидхэдэг болоо. Аймагай центрһээ асарагдаһан эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые сельпогой складта оруулангүй, сэхэ магазинуудта тушаажа, наймаанда гаргана. Иигэжэ сельпогой складта эд бараа оруулангүй, эд хэрэглэгшэдтэ түргэн саг соо сэхэ хүргэхэдэ наймаан гүйсэтэй, ажалшадай эрилтэ саг болзортоо хангагдана.

Энэ Суво-Баянголой сельподо (түрүүлэгшэнь нүхэр Терентьев) һайнаар ажалладаг наймаалагшад болон магазин даагшанарые урмашуулхын тулада дамжуулгын улаан вымпел, мүнгэн гурбан шан тогтоогдонхой. Үнгэрһэн 1958 оной IV кварталай дүн согсолходо, дамжуулгын улаан вымпел сельмагай (даагшань нүхэр Скосырская) коллективтэ барюулагдажа, нэгэдэхи мүнгэн шан үгтэһэн юм. Тиин хоёрдохи мүнгэн шан нүхэр Д. П. Бубеевагай даадаг магазинайхидта үгтөө.

Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө эрхим ажалай ашаар колхознигуудай дунда хүндэтэй болоо. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздохи магазиниие даагша Анна Алексеевна Кондакова 8 жэлһээ үлүүтэй саг соо ажаллаха зуураа, эд хэрэглэгшэдэй зүгһөө нэгэтэ бэшэ баяр баясхаланда хүртэһэн юм.

Тиихэдэ колхозуудай малай фермэ, отарануудаар саг үргэлжын нүүдэл наймаа эмхидхэхэ тусгаар график зохёогдонхой. Энэ графигай ёһоор малшадта саг болзортоо сай, сахар, мылэ, дабһан, тамхи, ниидхэ болон бусад үргэн хэрэглэлэй эд бараан абаашагдажа наймаалагдадаг. Мүн колхознигуудай, малшадай захиһан оёдолой машина, радиоприёмник, оёмол һайн хубсаһан, хүгжэмэй элдэб инструмент болон бусад хэрэгтэй юумэнүүд тэдээндэ хододоо абаашагдана.

Сельпогой ажал хүдэлмэриин дутуу дунданuудые тэрэ доронь усадхаха хэрэгтэ лавочно-шалгалтын комиссинууд ехэ үүргэ дүүргэлсэнэ. Эдэ комиссинуудта багшанар болон хүдөөгэй бусад алба хаагшад эдэбхитэйгээр хабаадана.

Энэ сельпогойхид 1959 оной январь һарын түсэбые КПСС-эй XXI съездын нээгдэтэр 115—120 процент дүүргэхэ гэжэ социалистическэ уялга абаад, ажаллажа байна.

Д. Колмаков.

ХОРИИН АЙМАГТА

ХҮРШЭНЭРТӨӨ КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Аймагай Культурын байшангай агитбригада хүршэ аймагайнгаа центр Хэжэнгэ тосхон ошожо, концерт харуулһан юм. Хэжэнгээрхин хүршэнэрөө ехэ хүндэтэйгөөр угтаһан байгаа. Семенова, Жукова болон Рудакова гурбанай дуулаһан «Реро» гэжэ дуугаар, Филатовай гүйсэдхэһэн ородой хатараар харагшад ехээр һонирхоһон байна.

Энэ агитбригада хүдэлмэрөө бүри үргэдхэбэ. Хориин леспромхозой модо бэлэдхэлэй Патай горхон болон Зүүн Хуурайн пунктнуудай хүдэлмэришэдтэ тэдэнэр һонирхолтой концерт харуулба.

АНГУУШАНАЙ АМЖАЛТА

Аймагай суута ангуушан Геннадий Серпионов намар-үбэлэй шэнэ сезондо гаража агнаха зуураа, нилээд һайн олзотой ябаба. Энэ ангуушан гансахан ангай арһа тушаалгын пунктда булганай—15, хэрмэнэй 306 арһа тушаажа, таба мянга гаран түхэригэй олзо оруулба.

Тиихэдэнь Хүрьбын леспромхозой хүдэлмэришэд (Ойбонтын модо бэлэдхэлэй пункт) Еремей Вахрушев, Александр Филиппов гэгшэд амаралтынгаа үедэ агнажа, 25 булганай, 200 гаран хэрмэнэй арһа тушааба.

Г. Цыреторов.

Эхэнэрнүүдэй совет байгуулагдаба

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин үүсхэлээр Дээдэ Үшөөтэй нютагай гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Суглаанда хабаадагшад «Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые колхозой ажаүйлэдбэридэ хабаадуулха» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн олон эхэнэрнүүд колхоз дээрэ хүүгэдэй яслиин эмхидхэгдээгүй дээрэһээ колхозойнгоо ажахын хүдэлмэридэ хабаадалсанагүйбди гэжэ тэмдэглэээ. Тус суглаан хүүгэдэй ясли эмхидхэхые колхозой правленидэ дурадхаха, эхэнэрнүүдэй совет байгуулха гэһэн тогтоол баталан абаа. Тэрэ соведынь долоон хүнһөө бүридхэгдөө. Колхозница Елизавета Гармаева соведэй түрүүлэгшээр һунгагдаба. Саашадаа энэ совет колхозойнгоо эхэнэрнүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулха гэжэ шиидэбэ.

К. Доржиев.

Зэдэ.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Аршан тосхондо анхарал табиха

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой талмайһаа баруулжаа, баруун хойшоо анхаран харахада, хадын ташалан дамжан, хара ой тайга туласа айхабтар томо һуурин харагдадаг. Энэ хадаа городоймной Железнодорожно районой таһаршагүй хуби—Аршан гээшэ. Эндэ гол түлэб паровоз-вагонно заводой, түмэр харгын замай хүдэлмэришэд гэр байра барижа түбхинэнхэй ажаһууна.

Аршан тосхондо бүри дайнай һүүлдэ илангаяа ехэ гэр байрын барилга хэгдэһэн байна. Тус тосхон городой центрһээ аяар 5—6 километр, ПВЗ-һээ—2—3 километр газарта байрланхай.

Гэхэ зуура энэ тосхонойхид ажаһуудалай, соёл болбосоролой талаар тон мууса хангагдана.

Хэрбээ юһэдэхи номерой магазинһаа эхилжэ зүүлжэнь тоолобол, энэ тосхон багта ойрйдоо эдеэ хоол наймаалха гурбахан магазин, нэгэ киоск бии. Харин тиихэдэ мяха, һү наймаалха, эд бүдэй магазин, бани, парикмахерска мүнөө болотор нээгдээгүй байһаар.

Хоёрдохи ушарынь. Энэ тосхоной ниитэ һууриҗал (үйлсэ, квартал гэхэ мэтэ) ехэ таагүйгөөр табигданхай гэжэ һанахаар. Кварталһаа квартал хүрэсэ али багтаа хилэтэйб гэжэ тухайлхада хүшэрхэн. Тиихэдэ үйлсэнүүдээрнь ябаха аргагүй: уйтан, мушхуу, зарим үйлсэнь һүниндөө гэрэлтүүлэгдэнэгүй. Жэшээнь, Аршанска гэжэ үйлсэ ПВЗ-һээ шахуу эхилээд «С» үзэгтэл мушхан һагад ой тулана. Зарим үйлсэнь тэрэ мушхуу, гажуу нэрээрээ нэрлэгдэнхэй. «Кольцевая» гэжэ үйлсэ аргагүй уйтан.

Тус тосхондо гансал эхин һургуули бии нэрэтэй. Теэд эхин һургуули дүүргэһэн үхибүүд ПВЗ ошохо гү, али городой һургуулинуудта һуралсаха баатай болодог юм. Тиимэһээ дунда һургуулиин байшан барихаар болоо.

Гадна энэ худар автобусуудай ябалга ехэ гуримгүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Зарим үдэрнүүдтэ 3—4 автобус, заримдаа миин 2 автобус ябана. Автобус хүлеэдэг газарта һалхи, саһа, бороонһоо халхалха сарай, будка гэхэ мэтэ юумэн орой баригдаагүй байһаар. Горпромкомбинадай хажууда баригдаһан будка хоёрдохи жэлээ оройгүй онгойжо һууна. Тиихэдэ автобусуудай маршрут баһал байхын бараагаар зохёогдонхой гээшэ ха. Жэшээнь, Аршан тосхон ошодог хамаг автобусууд заатагүй зооветинститудай студентнэрэй байрын хажуугаар гарадаг. Харин тиихэдэнь Аршанай зон (илангаяа захада байдагууд) энэ ушарта үлүү мүнгэ түлэхэ баатай болоно. Ингэжэ хүн бүхэн һара бүри хэдэн арбаад түхэриг үлүү мүнгэ түлэнэл. Энэ ушар болюулхаар болоо. Аршан хүрэтэр 3—4 автобус ябана. Эдэнэй нэгыень гү, али хоёрыень юһэдэхи номерой магазинай хажуугаар сэхэ ябуулжа болохо. Ингэбэл ажалшадташье ехэ зохид болохо, гүрэнэй хэды горючишье алмагдаха байгаа. Юуб гэбэл, «Студенческая» гэжэ һуудаг газарһаа автобус олонхи ушарта хооһоор шахуу Аршан ошодог юм.

Железнодорожно районой гүйсэдком, мүн гурбадахи номерой АТК-гэй хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүхы дутуу дунданuудта зохихо анхарал табижа, Аршан тосхоной ажалшадта таагүй эдэ дутуунуудые ойрын сагта усадхаха ёһотой.

А. Мангатханов.

„Алтанай саанаһаа гуулин“

Манай Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ехэ барилга хэжэ, болбосон түхэлтэй боложо байна гэжэ эндэ ерэһэн хүн абаһаар һанажа болохо. Түб тосхоной шэнэ барилганууд хүн зониие яһала урмашуулдаг.

Харин тус колхозой отара, фермэ дээгүүр ябахада урмаа хухаржа боломоор. Тэндэ шэнэ барилга хэгдэнэгүй шахуу. Хүйтэн, хуушаржа үмхиршэһэн, дуһаа дуһаалжа байдаг гэрнүүдтэ малшаднай ажаһуужа, үбэл зуниие үнгэргэнэ. Энээниие харахада, «алтанай саанаһаа гуулин» гэжэ арад зоной хэлсэдэг аман үгэ һанагдаадхина.

Тус колхозой ажахын гол һалбари мал ажал юм. Энэ ажахыһаа ехэ олзо абтадаг. Теэд үдэр һүнигүй оролдожо, ниитынгээ баялигые арьбадхажа байһан малшад тухай зохихо анхарал хандуулагданагүй. Мал ажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ нэгэшье типовой шэнэ байра мүнөө хүрэтэрөө баригдаагүй байһаар. Эндэ тэндэ барилга хэгдэжэ эхилбэшье, хүсэд дүүргэгдэнгүй орхигдоһон ушар олон үзэгдэдэг.

Барилга хэхэдээ дархашуулые хүлһэлжэ хүүлдэг байнабди. Хүлһөөр ажалладаг дархашуул гэр байра хэдышье түргэнөөр барибашье, колхоздо ехэ гарзатай болоно. Теэд энэ гарзаяа колхозой правлени тоодоггүй гээшэ ха. Колхоздо һайн дархашуул үгы гэһэн шалтаг тэдэнэр урдаа баридаг юм.

Харин тиихэдэ колхозой дархашуулай бригада жэжэ божо юумэ хээд, хуушан гэрнүүдые заһабарилаад байдаг. Дархашуулай дүршэл дээшэлүүлхэ, энэ ажалда залуушуулые һургаха талаар ямаршье ажал хэгдэнэгүй. Залуушуулые дархашуулай бригадада абажа, барилгада хабаадуулбал, ойрын жэлнүүдтэ колхоз дүршэлтэй дархашуултай боложо, өөрынгөө хүсөөр шэнэ барилга хэхэ шадалтай болохо һэн.

Саашадаа барилга өөһэдынгөө хүсөөр хэжэ, колхозойнгоо олзо доходые арьбалха хэрэгтэ колхозой правлени анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Ц-Ж. Цыренов.

МАНАЙ КАЛЕНДАРЬ

ПОЭТ-ГЕРОЙ

Арадай герой, татарай гайхамшагта поэт-коммунист, Советскэ Армиин офицер Муса Джалиль фашизмын эгээл муухай тамын газар байһан Моабитска түрмэ соо саазалуулагдажа, наһа бараһаар 15 жэл мүнөөдэр гүйсэбэ.

Муса Джалиль (Залилов Муса Мустафович) 1906 ондо түрэһэн юм. Эдир наһанһаа газетэдэ шүлэг, статьянуудые бэшэжэ эхилээ һэн. Тэрэ үедөө өөрынгөө түрэл тосхондо комсомолой ячейкэ эмхидхэһэн, рабфагта һуралсаһан, комсомолой уездкомой инструктораар залуу поэт хүдэлһэн юм. Удаань Москва нүүн ерэжэ, ВЛКСМ-эй ЦК-да хүдэлмэрилһэн байна. 1929 ондо КПСС-эй гэшүүн болоо бэлэй. 1939 ондо татарай уран зохёолшод тэрэниие өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшөөр һунгаа һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ Муса Джалиль һайн дураараа фронт ошожо, тэндэһээ илалта тээшэ, ерээдүй тээшэ уряалһан һаруул һайхан, тодо хурса шүлэгүүдээ эльгээдэг байгаа.

1942 ондо Волховско фронтдо дайлалдажа ябатараа Джалиль дүлэтэ шүлэгүүдээ эльгээхээ болишоһон юм. Тэрэ гэһээр үни удаан сагта поэдэй хуби заяан тухай юуншье дуулдаагүй. Поэдтэй хамта зобоһон Бельгиин партизан Андре Тиммерманс гэгшэ тэрэнэй бишыхан блокнот Брюссельдэхи Советскэ посольстводо дайнай һүүлээр асаржа үгэһэн байха юм. Энээн соохи 115 шүлэг «Моабитска тетрадь» гэжэ сууда гаранхай. Удаань Польшодохи Радомска лагерьта Джалильтай байһан Талгат Гимранов гэгшэ поэдэй шүлэгүүдтэй шэнэ блокнот нютагай газетын редакцида асарһан байна.

Муса Джалиль хүндөөр шархатажа, дайсадай һабарта ороод, концентрационно лагерьта хаягдаа. Тэндэ байхадаа подпольно организаци эмхидхээд, хоморгондо байгаашадые сүлөөлхэ хүдэлмэри ябуулалсаа. Теэд түсэбынь бэелүүлэгдээгүй. Тиигэжэ хэдэн нүхэдтэеэ Моабитска түрмэдэ абаашагдажа, жэлһээ үлүү өөрынгөө һүүлшын сагые хүлеэгээ. Тэрэ хадаа 1944 оной январиин 8-най үдэр саазалагдаһан байна.

Дайнай урдашье, дайн соогууршье, түрмэдэ байхадаашье Муса Джалилиин бэшэһэн шүлэгүүд соохоо тэрэнэй хэды илалтадаа найдажа шүтэнхэй байһыень, арадтаа, Эхэ орондоо гүнзэгы дуратайень, партидаа бэеэ үгэнги байһыень бидэнэр мэдээбди.

Наһа барахынгаа урда тээ бэшэһэн бодото үнэн һанал бодолоор дүүрэнги шүлэгүүдынь ажабайдалда, илалтада, ерээдүйдэ хандаһан байна.

Поэт-герой даншье эртүүр ами наһаяа гээгээ бшуу. Тиигэбэшье тэрэнэй гайхамшагта шүлэгүүд үе мүнхэдөө мартагдахагүй. Араднай үнэн сэхэ хүбүүгээ хододоо һанажа, алдаршуулжа ябадаг юм. Тэрээн тухай поэдүүд шүлэгүүдые бэшэжэ, хүнүүд тэрээн тухай дуунуудые зохёогоод дуулана. Иигэжэ Эхэ оромнай баатар хүбүүгээ мүнхэлнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда фашистнуудтай тэмсэхэдээ гайхамшагта эрид хатуу байһанайнь, шэн зориг харуулһанайнь түлөө поэт-коммунист Муса Джалильда Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо, «Моабитска тетрадь» гэһэн шүлэгүүдэй суглуулбариин түлөө тэрээндэ Ленинскэ шан олгогдоо.

Муса ДЖАЛИЛЬ

Сүүдлүүлһэн хүн

Туйта шиидхэбэри дуулгагдаа һаяхан:
Толгойн саазада тэрэ шиидхэгдээ.
Сээжэдэнь бусалааша гашуун нёлбоһон
Сараагүй хаташоо... бархирнагүйл теэд.
Хаалтада аалин... һүниин тэнгэриһээ
Хүсэд һара шагаана уйдхартай.
Баатарай хүбүүн үнэшэрбэ гээд дээрэһээ
Барһан шэбшэнэ хаш, таахада, лабтай.

1942 он, сентябрь.

Ородһоо А. Бадаев оршуулба.

Гурбан жэлэй соёлой добтолго

Хүдэлмэреэ шэнэдхэн табиһан библиотекэ

Библиотекын худэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг Томско техникум дүүргэһэн Нина Георгиевна Ткаченко Кабанск тосхоной үхибүүдэй библиотекые даагшаар гурбадахи жэлээ ажаллажа байна. Энэ нүхэр даажа абаһан ажалдаа ехэ дуратайгаар түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо хандажа, залуу уншагшадтаяа холбоо барисаатай болонхой. Тэдэнэйнгээ ямар номоор һонирходогые һайн мэдэдэг юм. Мүнөө тус библиотекэдэ үдэр бүри 80—100 үхибүүд орожо, дуратай номуудаа абажа уншадаг болоо.

Эдэбхитэй уншагшадай—пионернүүд, комсомолшуудай, багшанар, түрэлхидэй туһаламжаар тус библиотекэ олонниитын дунда хүмүүжүүлгын ехэ худэлмэри хээ. «Хани барисаан ба нүхэсэлгэ», «Советскэ Арми тухай», «Ном гээшэ манай хани нүхэр» гэхэ мэтын хэдэн олон темээр литературно-уран һайханай вечернүүдые һайнаар үнгэргэһэн байгаа.

Мүнөө бүхы совет арадай түрэл партиингаа XXI съездые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө хамаг бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байхадань, тус библиотекэ мүн лэ эмхидхэлэй ехэ худэлмэри хэнэ. Библиотекын худэлмэрилэгшэд эндэхи һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадтай хамта «Манай Эхэ ороной үглөөдэр тухай» гэжэ гаршагтайгаар «Пионерская правда» газетэдэ толилогдоһон материалые уншажа, пионернүүд-һурагшадые, тэдэнэй түрэлхидые СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй асари ехэ программатай танилсуулһан байна.

«Асуугты—харюусахабди» гэһэн самбар эмхидхэгдэжэ, тэндэ асуудал бүхэндэ тобшохон аад, тодорхой харюу үгтэнэ. Партиин съездэ зорюулагдаһан номой выставкэ эмхидхэгдээ. Мүн «Манай республикашье һалбаран мандаа» гэһэн гаршагтай номой выставкэ хэгдээ.

Үхибүүдэй, тэдэнэй түрэлхидэй дунда ойлгууламжын худэлмэри хэхэдэнь, Нина Георгиевнада һургуулиин директор М. В. Тавалжанская, багшанар нүхэд В. А. Билевич, С. Д. Биклемешева, М. Я. Фалилеева, Н. А. Тарақановская болон бусад ехээр туһа хүргэдэг байна. Библиотекэ һургуулиин ажабайдалтай нягта холбоотойгоор худэлмэреэ эрхилнэ.

Тус һургуулиин һурагшад мүнөө бултадаа эдэбхитэй уншагшад болонхой. Хамта дээрээ 1100 гаран уншагшадта арба гаран мянган ном үгтөөд байна. Библиотекын номой фонд ехээр ургаа.

Библиотекын эдэбхитэд элдэб хэмжээ-ябуулгануудые идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэдэг юм. Вечернүүдэй болоходо республика дотор соносхогдоһон гурбан жэлэй соёлой добтолгын ябаса тухай библиотекые даагша хөөрэжэ үгэдэг.

8—10-дахи классуудай һурагшад библиотекын худэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, 9-дэхи класста һурадаг Эдуард Бадашкеев Виктор Андреев хоёр «Манай Эхэ орон эб найрамдалай түшэг тулгуури мүн» гэжэ плакат гоё һайханаар зураа. Һурагша Вениамин Харитонов «Ном — манай хани нүхэр», «Пионернүүд комсомолшуудай халаан болоно» гэһэн плакадуудые һаһал гоёор зуража, һурагшадые һонирхуулба. Библиотекые даагша Нина Георгиевнагай хүтэлбэри доро 9-дэхи классайнхид Галя Манькова Лариса Шапова хоёр номуудые түрэл түрэлөөрнь илгажа, табсангууд дээгүүр табидаг. Тихэдэ һурагшад Тамара Волкова, Галя Макаревская, Светлана Манькова болон бусад картотекэнүүдые гуримшуулхадань эдэбхитэйгээр туһалдаг.

Тус библиотекын эдэбхитэд дүтэ шадарайнгаа колхозуудта ошожо, тэндэхи библиотекые гуримшуулха талаар ехэ туһа хүргэдэг байна. «Комсомолшууд—хэзээдэшье түрүүлжэ ябаг» гэһэн темэтэй вечер һаяхан үнгэргэгдөө. Энээндэ комсомолшуудһаа гадна, пионернүүд, залуушуул, һурагшадай түрэлхид олоороо хабаадаба.

Мүнөө энэ библиотекэдэ Томск городой библиотекын техникум дүүргэһэн Галина Кочкина ажаллажа эхилээ. Тиимэһээ тус библиотекын худэлмэрилэгшэд ондоо тосхонуудаар ябаха аргатай болоо. Һаяхан Кабанск Бабушкин хоёрой хоорондо ябажа, һурагшадые хизаар ороной гоо байдалтай танилсуулаа. Граждан дайнай үедэ эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ алуулһан геройнуудай памятнигуудые үхибүүд һонирхожо хараа.

Зунай сагта библиотекын худэлмэрилэгшэд һурагшадтаяа хамта дүтын колхоздо оло дахин ошожо, үбһэ, таряа, овощь хуряалгадань ехээр туһалан, колхознигуудай баясхаланда хүртөө һэн.

Энэ библиотекын худэлмэрилэгшэд һурагшадай түрэлхидтэй холбоо барисаагаа ходо бэхижүүлнэ. Үхибүүдые, илангаяа һургуулиин наһатаниие хайшан гэжэ гэр бүлэдөө байхадань хүмүүжүүлхэ тухай лекци оло дахин уншагдаһан байха. Һаяхан түрэлхид-уншагшадай суглаа зарлагдажа, тэрээн дээрэ «Үхибүүдэй нюдэнэй хараагай юун дээрэһээ муудадаг, тэрээнтэй ямар аргаар тэмсэхэб» гэһэн темэтэйгээр врач В. Т. Кочетовагай лекци шагнагдаа.

Кабанскын библиотекэ хүдөөгэй, колхоз, тосхонуудай, предприятинуудай дэргэдэхи библиотекэнүүдтэ методическа туһаламжа үзүүлдэг болонхой. Библиотекые даагша нүхэр Ткаченко хододоо колхоз, тосхонуудта ерэжэ, тэндэхи библиотекэнүүдтэ туһаламжа үзүүлдэг юм.

Манай орон дотор коммунизм байгуулха залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хамаг бүхы хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө үгэжэ байһан, энэ бишыхан коллективэй арга методые республикын бусад аймагуудай библиотекарьнүүд халан абаха зэргэтэй бшуу.

Р. Евграфова, республикын Культурын министерствын инспектор.

КИРГИЗ АРТИСТНАРАЙ КОНЦЕРТ

Киргизиин ССР-эй гүрэнэй хоор, арадай хатарай ансамблиин концерт Бурядай оперо ба баледэй театр соо январиин 6-да харуулагдаба. Киргиз яһатанай хүгжэмтэ искусствые концерт харагшад ехээр һонирхон, халуунаар угтаба. Ансамблиин хоор ирагуу гоё дуунуудые дуулаа. Мүн эрэшүүлэй квартет халуунаар угтагдаа.

Арадай урданай искусство—темир-комузистнуудай эхэнэрэй ансамбль, комузистнууд К. Солунбекова, Т. Салманов гэгшэдэй наадые суглаарагшад һонирхон шагнаба. **Зурагууд дээрэ:** темир-комузистнуудай ансамбль, К. Солунбекова, Т. Салманов гэгшэд арадай дуу, наада харуулжа байна. **А. Мантаев.**

Түүрэг хэлэ шэнжэлэгшэдэй зүблөөн

Манай гүрэн доторхи элдэб хэлэнэй орёо, шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, хэлэ бэшэг шэнжэлдэг институдуудай эрдэмтэдые СССР-эй Наукануудай Академи олоор хабаадуулдаг заншалтай.

Яряанай түүрэг уг унгитай хэлэнүүдые шэнжэлэлгые үргэнөөр, хоорондонь холбоотойгоор эмхидхэхэ асуудал тииһээ тиитэрээ һайнаар табигдаад байгаа юм. СССР-эй, мүн Азербайджанай ССР-эй Наукануудай Академинүүдэй хамтаржа зарлаһан зүблөөн 1956 оной декабриин 10-һаа 23 хүрэтэр үргэлжэлөө һэн. СССР-эй Наукануудай Академиин филиалай зарлаһан удаадахи зүблөөн һаяхан Казань хотодо болоһон байгаа. Һүүлэй зүблөөндэ Баку, Ташкент, Алма-Ата, Фрунзе, Чебоксары, Абакан, Уфа, Казань городууд болон бэшэшье түүрэг хэлэтэ республикануудай, мүн Москва, Тбилиси городуудай эрдэмтэд хабаадалсаһан байна.

Тэрэ зүблөөн эгээл шухала иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ гэбэл:

1. Ород, уласхоорондын хэлэнүүдэй терминологи болон яряанай түүрэг хэлэнүүдые шэнжэлхэдээ хэрэглэхэ, түүрэг хэлэнүүдэй хөөрэлдөөндэ дуулдадаг абьянуудые бэшэхэ дүримэй проект тухай;

2. Азербайджан, татар хэлэнүүдые шэнжэлхэдэ сугларһан материалнуудые согсолжо, нютаг хэлэнүүдэйнь атлас зохёохо тухай;

3. Азербайджан, татар, казах нютаг хэлэнүүдэй тобшо толи (словарь) зохёохо тухай;

4. Түүрэг хэлэнүүдэй яриха нугалбарилнуудые ажаглаха, шэнжэлхэ, онол аргануудые олохо, мүн түүрэг олон ондоо хэлэ гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ тухай.

Бүхы нютаг хэлэ, яряанай хэлэ шэнжэлхэ талаар шухалын шухала асуудалнуудые табиһан профессор Е. И. Убрятова, профессор Н. А. Баскаков гэгшэдэй элидхэлнүүд зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Ород, латын үзэг хэрэглэжэ, хоёр янзаар зохёогдоһон, түүрэг хэлэнүүдэй абьянуудые дуулдаһан соонь бэшэхэ проект профессор Баскаков эрдэмтэдэй үзэмжэдэ табижа, тэрэнииень зүблөөндэ хабаадагшад һайшаабашье, арад зоной яряанай хэлэнтэй зэргэсүүлжэ үзэгдэһэн хойнонь баталмаар гэжэ һанамжалаа. «Татар хэлэнэй зүүн нютагаархи онсо шэнжэ, тэрэнэй литературна хэлэндэ, бэшэшье нютагай татар хэлэнүүдтэ ямар хамаатай байдаг тухай» нүхэр Тумашевагай элидхэл эрдэмтэдые һонирхуулба.

Энэ зүблөөн түүрэг үгсаатанай хэлые шэнжэлхэ зорилготой байбашье, ондоо арадуудай нютаг хэлэнүүдтэ хамаатай асуудалнууд тухай хэлсэһэн байха юм. Тиимэһээ эдэ зүблөөнүүд бурят хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэдтэ ашатай туһатай байгаа бшуу.

Бурят, хальмаг гэхэ зэргын монгол угсаатанай яряанай нютаг хэлэ шэнжэлхэ асуудалаар тусхай зүблөө зарлажа, Хитадай, Монголой Арадай Республикануудай, мүн манай хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэдые хабаадуулбал зүйтэй байгаа.

А. Дарбеева, СССР-эй Наукануудай Академиин хэлэ бэшэгэй институдай научна худэлмэрилэгшэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай бэлэг Кабулай университедтэ дамжуулан үгтэбэ

КАБУЛ, январиин 6. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов 1958 оной октябрьда Афганистанда хани ёһоор айлшалхадаа, Кабулай университедтэ элдэб хэлэн дээрэ толилогдоһон 1500 боти научно-техническэ, уран зохёолой литература бэлэглэһэн байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын бэлэгые дамжуулан үгэлгын ёһолол Кабулай университедэй ректорэй байшан соо болоо. Энэ бэлэгые университедэй хүтэлбэрилэгшэд ехэ баяртайгаар хүлеэн абаа.

СССР-эй хэрэгүүдээр Афганистанда байдаг саг зуурын этигэмжэтэ М. А. Богачев, Кабулай университедэй ректор М. Асгар үгэ хэлэжэ, СССР Афганистан хоёрой хоорондохи культурна холбоо барисаан саашадаа хүгжэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта, Советскэ правительствода университедэй багшанар болон студентнүүдэй баясхалангые дамжуулхыень Кабулай университедэй ректор гуйһан байна.

ОАР-эй правительствода Советскэ правительствын бэлэг

КАИР, январиин 6. (ТАСС). ОАР-эй правительствода ССР Союзай правительствын бэлэгые — машинно-тракторна станциин бүхы түхеэрэлгые дамжуулан үгэлгын баярай ёһолол Кафр эш-Шэйх город шадар байдаг гүрэнэй фермэдэ үсэгэлдэр болоһон байна.

Гүрэнэй фермын худэлмэрилэгшэд, нютагай хүн зон эндэ олоор суглараа. ОАР-эй президент Гамаль Абдель Насерые түлөөлжэ ерэһэн ОАР-эй Хүдөө ажахын министр Саид Маррейдэ хүдөө ажахын машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдэй нэрэнүүдэй тэмдэглэгдэһэн бэшэгые СССР-һээ ОАР-та байдаг элшэн сайд Е. Д. Киселев дамжуулан үгөө.

Е. Д. Киселев үгэ хэлэхэдээ иигэжэ онсолон тэмдэглээ. СССР ОАР хоёрой арадуудай хоорондохи хани барисаанай тэмдэг болгон энэ бэлэгые Советскэ правительство дамжуулан үгэбэ. ОАР-эй хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ энэ бэлэгэй өөрынгөө үүргэ дүүргэхэ һаань бидэнэр ехээр баясаха байнабди гэжэ тэрэ хэлээ.

ОАР-эй правительствын зүгһөө Египетскэ районой гүйсэдхэхэ соведэй хүдөө ажахын министр Ахмед эль-Махруки үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлээ: «Манай хүдөө ажахые онһожоруулха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри боложо үгэхэ байһан энэ бэлэгэй түлөө Советскэ Союзай правительствода баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Совет арадта энэ баясхалангые дамжуулхыень эндэ байһан советскэ түлөөлэгшэдые гуйнаб».

Гүрэнэй фермын директор Хиндауи иигэжэ хэлээ: «Энэ һайн һайхан бэлэгэйнь түлөө Советскэ Союзда баясхалан хүргэнэбди. Энэ бэлэг хадаа ОАР-эй арадта совет арадай хани ёһоор, инаг дуратайгаар хандадаг, манай хүгжэлтэдэ туһалхые хүсэдэг байһыень харуулна. Хүдөө ажахын эдэ түхеэрэлгэнүүд, солдадай гартаа барижа ябадаг зэбсэгтэ орходоо, бидэндэ үлүү ехэ удха шанартай...»

Бэлэгые дамжуулан үгэлгын ёһололой дүүрэһэнэй һүүлээр, бэлэг болгон үгтэһэн түхеэрэлгэнүүдые: запасной частьнуудаар хангагдаһан 35 тракторые, газар малтадаг, харгы заһадаг табан машиные, хоёр таряанай комбайные, 169 газар элдүүрилдэг, таряа хуряадаг болон хүдөө ажахын бусад 169 машинануудые, автобензоцистернэнүүд, бензозаправщигуудые, становуудые энергосиловой, үргэлгын-транспортна түхеэрэлгэнүүд болон зэр зэмсэгүүдые эндэ сугларагшад харалһан байна.

А. И. Микоян Д. Даллестай уулзаба

ВАШИНГТОН, январиин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян США-гэй гүрэнэй секретарь Д. Даллестай үсэгэлдэр час хахадай турша соо хөөрэлдөө.

Советскэ талаһаа СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд М. А. Меньшиков, Америкын талаһаа—Европын хэрэгүүдээр гүрэнэй секретариин туһалагша Л. Мерчэнт, Зүүн Европын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй департаментын управлениин хүтэлбэрилэгшэ Э. Фрирс, США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Л. Томпсон хөөрэлдөөнэй үедэ байлсаа.

А. И. Микоянай Д. Даллестай уулзаһан тухай США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, январиин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоянай США-гэй гүрэнэй секретарь Д. Даллестай уулзаһанай һүүлээр гүрэнэй департаментын хэблэлэй асуудалнуудые эрхилдэг түлөөлэгшэ Уайт иигэжэ мэдүүлээ. «Энэ даб дээрэхи хөөрэлдөөн байгаа. Тэрэнэй үедэ али алиндаа хамаатай хэдэн асуудал, тэрэ тоодо Берлинэй асуудал, Германи, буу зэбсэг хуряалга, худалдаа наймаан тухай юрэнхы асуудал хэлсэгдэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөн ехэ туһатай байжа, тухайлхада г-н Микоянай январиин 19-дэ Вашингтон бусажа ерэһэнэй һүүлээр (США соогуур аяншалаад—**Ред.**) болохо саашанхи хэлсээнэй эхиниинь боложо үгөө. Энэ үе соо г-н Микоян президент Эйзенхауэртэй уулзаха гэжэ бидэнэр хүлеэнэбди».

«Хани ёһоор, сэхэ руунь хөөрэлдөөн» болоо гэжэ Уайт мэдүүлээ.

Асуудалнуудта харюусахадаа, Уайт иигэжэ хэлээ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян президент Д. Эйзенхауэр хоёрой хоорондохи хөөрэлдөөнэй үедэ Даллес байлсаха бэзэ.

Ород хэлэнэй багшанарай нэгэдэл Англиди байгуулагдаба

ЛОНДОН, январиин 6. (ТАСС). Пресс Ассошиэйшн агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Оксфордын университедэй педагогикын кафедрын эмхидхэһэн конференци үсэгэлдэр Оксфордто боложо, Англиин һургуулинууд болон колледжэнүүдэй ород хэлэ заадаг багшанар ород хэлэнэй багшанарай нэгэдэл байгуулха гэжэ шиидхээ.

Англида ород хэлэ үргэнөөр шудалха хэрэгтэ туһалха, ород хэлэ заалгын методикые һайжаруулха, учебнигууд болон һуралсалай хэрэгсэлнүүдые нарижуулан һайжаруулха гээшэ энэ нэгэдэлэй зорилгонь болоно.

КУБАДАХИ БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 6. (ТАСС). Америкын агентствонүүд болон хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубадахи байдал гуримшан һайжаржа байна. Магазинууд нээгдээ, городой транспорт хүдэлжэ эхилээ, промышленна предприятинууд худэлдэг боложо байна гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ.

Кубагай республикын гансахан лэ хуулита правительство болгошо Кубагай шэнэ правительствые мэдэрхэ тухай гуйлтатайгаар дэлхэйн хэдэн орондо, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудта президент Мануэль Уррутиагай толгойлдог Кубагай правительство хуулитаар хандаһан байна. Кубагай шэнэ правительствые мэдэрһэн тухайгаа Венесуэла хуулитаар мэдүүлээ гээд Ассошиэйтэд Пресс агентствын корреспондент Каракаһаа мэдээсэнэ.

ПАРИЖ, январиин 6. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Мехико городһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, президент Мануэль Уррутиа түрүүтэй Кубагай шэнэ правительствые мэдэрһэн тухайгаа Мексикын правительство үсэгэлдэр үдэшэ хуулитаар мэдүүлээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ЗАРИМ ДҮНГҮҮД, СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУД

Республикын культурын худэлмэрилэгшэдэй нэтэдэхи съездэ хабаадагшадай хандалгые Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой гэшүүд зүбшэн хэлсэжэ, соёлой добтолгодо оролсоод, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байгаа.

1957 ондо 200 хүнэй багтаха гоё клуб барихаар шиидэһэн юм. Тэрэ дары энэ барилга эхилээд, богонихон болзор соо дүүргэгдэһэн байна. Колхозой комсомолшууд болон залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Клуб соонь харалгын зал, кружогуудай худэлмэри ябуулха хэдэн таһалга, һаруул уужам фойе бии. Мүнөө колхознигуудынь сүлөөтэй сагтаа клуб тээшэ гэшхэлдэг. Тэрэнь соёл культурын бодото гуламта болонхой. Клубые даагша Баатар Дапзанов харуулан ойлгуулха зүйл, гоёолто шэмэглэл шадабаритайгаар түхеэрээ. Үдэшэлэн клуб соо олон залуушье, наһатайшье хүнүүдые харахат. Зарим нүхэд уншалгын зал соо газетэ, журнал, номуудые уншадаг, нүгөөдүүлынь домино, шатар, даамаар наададаг, биллиард сохидог, кружогуудай худэлдэг таһалга сооһоо хүгжэмэй абяан дуулдажа байдаг. Киногой һүүлээр залуушуул хатар танца наадана.

Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула колхозой залуушуул үнгэрэгшэ хабар клубайнгаа урдахи 2 гектар талмайда модо таринжа, тэрэнээ зохидоор хашаалаа һэн. Мүнөө хабартаа энэ парк соо сэсэгэй клумбанууд, вазанууд хэгдэхэ, амаржа һууха беседкэнүүд баригдаха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарлигаар хабаадажа, унаһан, габьята хүбүүдэйнгээ нэрые мүнхэлхын тулада парк соо шэрэм хүшөө табигдахаар хараалагданхай.

1958 ондо Гунтай гэжэ гоё һайхан газарта 25 хүнэй байха амаралтын байшан баригдаад, 70 гаран түрүү колхознигууд амараа. 1960 ондо сэгээ кумысаар хүнүүдые аргалха байшан баригдаха юм.

Мүнөө колхознигуудай орохо 10 шэнэ гэр, магазин баригданхай, 20 гаран гэр капитальнаар заһабарилагданхай. Соёлой добтолгын үедэ бүхы колхознигуудай гэрнүүд гол буусадаа нүүлгэгдэхэнь. Бригада бүхэндэ улаан булан, культбаза, спортын талмай, колхозой гол буусада стадион баригдахаар хараалагдана. 3-дахи комплексно бригадада культбаза баригдажа эхилээ. Эндэ медицинскэ пункт, магазин, 25 хүнэй багтаха зал, бани г. м. байха болоно. «Коминтерн» колхозой партийна, комсомолой организацинууд ажалшадай дунда политическэ, гэгээрэлэй худэлмэри ходо ябуулна. Олонхи колхознигуудай бүлэ 2—3 центральна, республикын, нютагай газетэ, журналнуудые захинхай, 1959 ондо өөрын библиотекэтэй болохо юм. Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадые бурят хубсаһануудтай болгохын тула колхозой правлени 3000 түхэриг гаргашалһан байна.

—Айл бүхэмнай радиотой, электрын галтай болонхой,—гэжэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Д. Р. Ринчинов хөөрэнэ.

КПСС-эй XXI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые колхознигууд һайшаан шудалжа байнхай. Мүн болохоёо байһан съездын хүндэлэлдэ ехэ уялга абаад, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнад.

К. Лубсандоржиев, ВЛКСМ-эй Иволгын айкомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой гол буусадахи шэнэ магазин харуулагдана.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00932. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4752.